

Bądźcie mocni

**Program nauczania religii
na IV etap edukacyjny
szkoły ponadgimnazjalne**

**Kuria Metropolitalna
Archidiecezji Krakowskiej
Kraków 2012**

Wprowadzenie

Program nauczania religii w szkołach ponadgimnazjalnych, zatytułowany *Bądźcie mocni*, jest owocem wieloletnich poszukiwań, doświadczeń i refleksji podjętych przez katechetów i katechetyków Archidiecezji Krakowskiej. Pragnęli oni opracować podręczniki do nauczania religii dostosowane do nowej rzeczywistości szkolnej, zaistniałej na początku XXI wieku. Uwzględniają one zarówno treści zawarte w dotychczasowych dokumentach katechetycznych Kościoła katolickiego w Polsce jak i programy oraz potrzeby katechetyczne dzisiejszej młodzieży.

Program nauczania religii *Bądźcie mocni* jest zgodny z założeniami zawartymi w dokumencie *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* z 8 marca 2010 roku i stanowi jej konkretyzację na IV etap edukacyjny, obejmujący szkoły ponadgimnazjalne. Posługuje się on terminologią obecną w polskich dokumentach oświatowych oraz jest wierny wskazaniom Kościoła dotyczącym katechezy, zawartym we wspomnianej wyżej *Podstawie programowej* oraz *Dyrektorium katechetycznym Kościoła katolickiego w Polsce*.

Program *Bądźcie mocni* ma dwa warianty. Adresowany jest do uczniów liceów i techników oraz do trzyletnich szkół zawodowych.

Program do liceum i technikum oraz do szkół zawodowych otwiera wprowadzenie opisujące zamierzenia, uzasadniające tytuł, podział materiału na poszczególne klasy oraz dział dotyczący współpracy środowisk wychowawczych (parafii i rodziny). Program dla klas zawiera zgodnie ze wskazaniami *Podstawy programowej* następujące elementy składowe:

- tytuł roku,
- wstęp,
- bloki tematyczne, a w każdym z nich: cele katechetyczne, treści, wymagania, korelację z edukacją szkolną,
- wskazania do realizacji programu.

W związku z tym, że dokumenty katechetyczne Kościoła przypominają, iż pierwszoplanowym miejscem katechezy jest parafia (por. CT 67), program *Bądźcie mocni* przewiduje korelacje nauczania religii w szkole w łączności i w uzupełnieniu z parafialnym duszpasterstwem młodzieży. W zakończeniu programu zamieszczona jest propozycja tematyki spotkań.

BĄDŹCIE MOCNI

Katecheza świadectwa wiary

Program nauczania religii w liceum i technikum odwołuje się do słów bł. Jana Pawła, które wypowiedział na Krakowskich Błoniach w 1979 roku: „Musicie być mocni mocą wiary! Musicie być mocni mocą nadziei (...)! Musicie być mocni mocą miłości”. Nawiązuje także do wypowiedzi Ojca Świętego w czasie inauguracji pontyfikatu 22 października 1978 roku: „Nie lękajcie się przyjąć Chrystusa!”. Katecheza na IV etapie edukacji ma pomóc młodemu człowiekowi odkrywać wiarę, nadzieję i miłość, które są zakorzenione w Ewangelii Chrystusowej, by wkraczając w dorosłe życie mógł stawać się świadkiem pełnym mocy Bożej. W tym celu wprowadza się także na każdy rok nauczania patrona roku. Poprzez swoją służbę Bogu i człowiekowi ma on stawać się drogowskazem na drodze do nieba i zachęcać młodego człowieka, by nie bał się wzrastać w świętości. Pod względem omawianych treści program *Bądźcie mocni* jest taki sam w trzech pierwszych latach w liceum i technikum. W czwartej klasie technikum pogłębia się wiedzę dotyczącą przykazań Bożych i kościelnych. Układ taki wyraża doświadczenia katechetów, pracujących zarówno w liceum jak i w technikum. Wynika z nich, że treści związane z rozeznaniem powołania, budowaniem trwałych relacji koleżeńskich i rodzinnych powinny być omawiane w tym samym czasie, ponieważ młodzież w 17-18 roku życia zadaje najczęściej pytań związanych z tymi zagadnieniami, oczekując od katechety wsparcia zarówno w swoim rozwoju psychicznym jak i duchowym. Zadaniem zatem katechezy jest zbudowanie fundamentu opartego na wierze, nadziei i miłości, by jak mówił Ojciec Święty Benedykt XVI w Madrycie, w czasie XXVI Światowych Dni Młodzieży, uczeń mógł się „zakorzenić i budować na Chrystusie”. Stąd też podział treści nauczania w poszczególnych klasach wygląda następująco:

- Klasa I liceum i technikum – *Mocni wiarą*;
- Klasa II liceum i technikum – *Mocni nadzieją*;
- Klasa III liceum i technikum – *Mocni miłością*;
- Klasa IV technikum – *Mocni Chrystusem*.

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

1. Analiza i interpretacja tekstów o charakterze religijnym

Uczeń zna różne teksty biblijne i religijne. Potrafi rozpoznać w literaturze zagadnienia poświęcone wierze. Rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami związanymi z religią. Potrafi wyjaśnić zagadnienia związane z historią chrześcijaństwa i rozwojem Kościoła. Umie wykorzystywać teksty o charakterze religijnym w swoim życiu, odwołując się do nich w czasie dyskusji na temat Kościoła i religii oraz kultury i sztuki. Poprzez znajomość tekstów o charakterze religijnym potrafi odnaleźć we współczesnym świecie prawdziwe wartości, które wprowadza we własne życie.

2. Socjalizacja kościelna

Uczeń potrafi poprzez przykłady i świadectwa świętych i błogosławionych odkryć własne miejsce we wspólnocie Kościoła. Staje się świadomym odpowiedzialności, jaka spoczywa na nim jako człowieku wierzącym. Rozumie zadania jakie ma do wypełnienia zarówno w rodzinie, społeczeństwie jak i Kościele. Pogłębia swoje relacje z Chrystusem poprzez życie sakramentalne.

3. Odkrywanie powołania chrześcijańskiego

Uczeń w oparciu o nauczanie Kościoła rozeznaje swoje powołanie w społeczeństwie, rodzinie, wspólnotce Kościoła. Stara się wykorzystywać zdobyte umiejętności i wiedzę we własnym rozwoju. Wprowadza w życie zasady obowiązujące człowieka wierzącego, by pogłębiać relacje z ludźmi i Bogiem.

4. Tworzenie wypowiedzi, obserwacja i doświadczenia

Uczeń potrafi wykorzystywać w swoich wypowiedziach zarówno pisemnych jak i ustnych różne źródła informacji, odwołując się m.in. do: tekstów, obrazów, filmów, map, fotografii. Umie posługiwać się w swoich wypowiedziach tekstami biblijnymi oraz innymi tekstami o charakterze religijnym, w celu budowania wypowiedzi na tematy poruszane w czasie zajęć jak i zagadnieniami związanymi z rozwijaniem własnych zainteresowań.

Klasa I liceum i technikum

MOCNI WIARĄ

Motyw przewodni w klasie I liceum opiera się na słowach bł. Jana Pawła II, wypowiedzianych na Krakowskich Błoniach w 1979 r.: „Musicie być mocni mocą wiary!” Do słów tych nawiązywało również hasło wizyty apostołskiej Benedykta XVI w naszym kraju.

Tematyka katechezy wiąże się z pogłębianiem własnej relacji z Chrystusem, opartej o świadectwo życia. Uczniowie w trakcie roku szkolnego mają odkrywać jaka jest ich wiara, poznawać świadectwa o Chrystusie, pogłębiać wiedzę o Kościele. Poprzez wprowadzenie tzw. patrona roku, będą mogli także bliżej poznawać postacie świętych i błogosławionych Kościoła.

Program nauczania katechezy w klasie I zaczyna się działem I: *Kim jestem?* W oparciu o słowa bł. Jana Pawła II: „Wiara musi przenikać całe życie człowieka”, uczniowie będą mieli możliwość znalezienia odpowiedzi na pytania: Jaka jest moja hierarchia wartości jako chrześcijanina? Jaka jest moja wiara? Pogłębią także wiadomości na temat świętej siostry Faustyny Kowalskiej, która jako patron roku przybliży młodzieży wielkość Bożego Miłosierdzia. W dziale II: *Biblia*, uczniowie zachęteni przez Ojca Świętego słowami: „Weźmy do rąk tę księgę! Przyjmijmy ją od Pana”, pogłębią wiadomości na temat Pisma Świętego, apokryfów oraz historyczności Chrystusa. Będą także mieli okazję poznać metody modlitewnego odczytywania tekstów biblijnych. Następnie w dziale III: *Taka jest nasza wiara*, będą mogli w oparciu o słowa bł. Jana Pawła II: „Przyjąć tajemnicę komunii miłości Ojca, Syna i Ducha Świętego we własnym życiu”. Zostaną także zachęteni do stawiania się prawdziwymi świadkami wiary wobec innych. Kolejny dział IV: *Oto Ja Jestem z wami*, pomoże zrozumieć słowa naszego Wielkiego Rodaka, że „Nie można kochać Chrystusa, jeśli nie kocha się Kościoła, który umiłował Chrystus”. Uczniowie będą mieli możliwość pogłębienia własnej odpowiedzialności za Kościół parafialny i diecezjalny. W dziale V: *Znaki łaski – sakramenty Kościoła*, młodzi ludzie na podstawie sakramentów i sakramentaliów, będą mogli odkrywać słowa bł. Jana Pawła II: „Wiara pozostaje wciąż ta sama, ale jest źródłem wciąż nowego światła”. Dział VI: *Kościół przez wieki*, pomoże odkrywać słowa Ojca Świętego, iż: „Chrystusa nie można wyłączać z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi”. Uczniowie będą mogli zapoznać się z podstawowymi informacjami na temat powstania i rozwoju Kościoła. Pogłębią swoją wiedzę na temat głównych soborów i wielkich pontyfikatów. Ukazana zostanie również działalność patronów Polski na rzecz naszego narodu. Wreszcie dział VII: *Gdy się modlicie*, pozwoli na pogłębienie refleksji na temat wartości modlitwy w życiu człowieka wierzącego. Przybliży także bł. Jana Pawła II jako człowieka modlitwy. W całość programu włączony jest dział VIII: *Rok Kościoła*, który ma pokazać uczniom bogactwo liturgii Kościoła w poszczególnych okresach roku liturgicznego. Ma także zachęcić by w myśl słów bł. Jana Pawła II, młodzież „Nie lękała się ofiarować czasu Chrystusowi”.

Tematyka klasy I dotyczy problemów wiary powiązanych z egzystencjalnymi pytaniami, jakie stawia sobie młody człowiek. Poprzez świadectwa wierzących uczniowie będą mogli zmierzyć się z problemami, z którymi nie zawsze potrafią sobie poradzić. Dzięki omawianym zagadnieniom będą także mieli okazję do pogłębionej refleksji nad korzeniami chrześcijaństwa oraz swoim miejscem we wspólnocie parafialnej. Wprowadzając w cały rok pracy nauczanie bł. Jana Pawła II, uczniowie będą mieli szansę poznawać spuściznę, jaką pozostawił po sobie nasz Wielki Rodak.

I. *KIM JESTEM?*
"Wiara musi przenikać całe życie człowieka"
(bl. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Przygotowanie ucznia do autorefleksji nad własną wiarą;
- Uświadomienie roli grupy w rozwoju lub zagrożeniach wiary;
- Przybliżenie postaci świętej siostry Faustyny Kowalskiej jako patrona roku.

Treści:

- Mój Kościół - moja parafia, diecezja, Kościół powszechny;
- Mój świat - dom, przyjaciele, grupa rówieśnicza, nowa klasa i szkoła, ojczyzna;
- Hierarchia wartości chrześcijanina;
- Różnica pomiędzy wiarą w Boga a ufnością pokładaną w Bogu;
- Misja świętej siostry Faustyny - koronka do Bożego miłosierdzia, godzina miłosierdzia, Wspólnota Sióstr Służebnic Bożego Miłosierdzia, obraz Jezusa Miłosiernego.

Wymagania:

Uczeń:

- Potrafi odnaleźć swoje miejsce w Kościele;
- Umie wyjaśnić jaka jest rola grupy w rozwoju lub zagrożeniach wiary ;
- Wyjaśnia dlaczego chrześcijanin ma patrzeć na swoje życie w perspektywie wieczności;
- Uzasadnia wiarę w istnienie Boga;
- Ukazuje rolę miłosierdzia Bożego w życiu chrześcijanina.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Dostrzeżenie w świecie konfliktów wartości (np. równości i wolności, sprawiedliwości i miłosierdzia) oraz zrozumienie źródła tych konfliktów.
- Historia sztuki: Rozpoznawanie świętych i alegorie wybranych pojęć po atrybutach i sposobach przedstawień.
- Wiedza o społeczeństwie: Jednostka, grupa, społeczeństwo.
- Biologia: Miejsce człowieka wśród innych stworzeń.
- Geografia: Współczesny świat, bieda, globalizacja.

II. *BIBLIA*
„Weźmy do rąk tę księgę! Przyjmijmy ją od Pana”
(bl. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Przybliżenie podstawowych informacji na temat Pisma Świętego;
- Zachęcenie do szukania swojego sensu życia w perspektywie Biblii;
- Ukazanie potrzeby modlitewnego czytania Słowa Bożego w życiu;
- Ukazanie Jezusa jako postaci historycznej.

Treści:

- Powstanie, podział, języki biblijne; sposoby egzegezy biblijnej;
- Gatunki literackie użyte w Piśmie Świętym;
- Interpretacja wypowiedzi Biblijnych na temat nauk ścisłych (przyrodniczych, astronomicznych);
- Biblia źródłem informacji historycznych;
- Metody modlitewnego czytania Pisma Świętego;
- Apokryfy - najważniejsze informacje (tematyka i problematyka pseudo-ewangelii np. Judasza, Marii Magdaleny);
- Źródła chrześcijańskie i poza chrześcijańskie o Chrystusie.

Wymagania:

Uczeń:

- Interpretuje wypowiedzi Biblijne dotyczące nauk ścisłych;
- Wie, co to jest egzegeza biblijna;
- Zna zasady interpretowania Słowa Bożego;
- Umie wymienić oraz rozróżnić gatunki literackie użyte w Piśmie Świętym;
- Uzasadnia dlaczego Pismo Święte jest Słowem Boga skierowanym do człowieka;
- Umie interpretować teksty Biblijne w kontekście swojego życia;
- Umie zastosować modlitewne metody czytania Pisma Świętego w swoim życiu;
- Umie omówić treść niektórych apokryfów, rozumie dlaczego nie weszły do kanonu Pisma Świętego;
- Interpretuje poszczególne źródła chrześcijańskie i poza chrześcijańskie mówiące o życiu Jezusa lub Jego apostołów.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Teksty o skomplikowanej budowie; sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji. Lektura *Biblia*. Tradycje literackie i konteksty biblijne. Gatunki i rodzaje literackie w Biblii. Chrystus w literaturze i kulturze.
- Historia: Analiza i interpretacja historyczna.
- Matematyka: Łańcuch argumentów i uzasadnienie jego poprawności.

III. TAKA JEST NASZA WIARA

„Przyjąć tajemnicę komunii miłości Ojca, Syna i Ducha Świętego we własnym życiu” (bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Pogłębienie wiadomości na temat Trójcy Świętej;
- Przybliżenie i omówienie prawdziwego obrazu Boga;
- Zachęcenie do szukania Boga w codzienności oraz stawania się świadkiem wiary dla innych;
- Formowanie świadomości uczniów jaka była rola Maryi w historii zbawienia.

Treści:

- Przymioty Boga - miłosierdzie, sprawiedliwość, wszechwiedza, dobroć, wszechobecność, prawdomówność, opatrność;
- Cel przedmiot, formy objawienia Bożego;

- Sposoby odkrywania Boga - drogi świętego Tomasza, świętego Anzelma;
- Objawienie publiczne i prywatne;
- Dogmat o Trójcy Świętej;
- Interpretacja tekstów biblijnych ukazujących poszczególne Osoby Boskie oraz ich jedność w Naturze;
- Biblijne opisy stworzenia świata i człowieka;
- Pojęcie odkupienia i zbawienia;
- Teksty biblijne wskazujące na Bóstwo i Człowieczeństwo Jezusa;
- Duch Święty działający w Kościele i poprzez Kościół;
- Elementy wiary: wierzyć w istnienie Boga, wierzyć Bogu, zaufać Mu;
- Świadek wiary;
- Maryja - Nowa Ewa.

Wymagania:

Uczeń:

- Charakteryzuje każde z przymiotów Boga na podstawie biblijnej;
- Rozróżnia objawienie prywatne i publiczne;
- Charakteryzuje sposoby Bożego objawienia na podstawie opisów biblijnych;
- Opisuje filozoficzne drogi poznania Boga;
- Szuka własnych sposobów na poznawanie Boga w życiu;
- Zna i interpretuje dogmat o Trójcy Świętej;
- Wyjaśnia problem pomiędzy wiarą a nauką dotyczącym kwestii stworzenia świata;
- Wyjaśnia jaką rolę miał Jezus w akcie odkupienia człowieka;
- Zna i wyjaśnia teksty biblijne wskazujące na boską i ludzką naturę Jezusa;
- Wymienia sposoby działania Ducha Świętego w historii zbawienia oraz życiu chrześcijanina;
- Ukazuje rolę dawania świadectwa wiary w świecie;
- Umie omówić wiarę w Niepokalane Poczęcie Maryi, Jej Boskie Macierzyństwo oraz Dziewictwo.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: objawienie, miłość, Opatrzność Boża, miłosierdzie, wiara a nauka.
- Filozofia: dowody na istnienie Boga (dowód świętego Anzelma, wybrane z pięciu dróg świętego Tomasza);
- Historia: Analiza i interpretacja historyczna;
- Matematyka: Łańcuch argumentów i uzasadnienie jego poprawności.

IV. OTO JA JESTEM Z WAMI

**„Nie można kochać Chrystusa, jeśli nie kocha się Kościoła, który umiłował Chrystus”
(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Wyjaśnienie związku Jezusa Chrystusa z założonym przez Niego Kościołem;
- Pomoc w zrozumieniu prawdy, że każdy z nas jest Kościołem;
- Przybliżenie treści związanych z działaniami Kościoła;

- Pogłębienie wiedzy na temat misji pasterskiej papieża oraz Kolegium Biskupiego;
- Ukazanie roli Urzędu Nauczycielskiego Kościoła;
- Wzbudzenie ufności w Boską asystencję udzieloną Apostołom oraz świętemu Piotrowi;
- Ukazanie Maryi jako Pośredniczki pomiędzy Jezusem a ludźmi;
- Pogłębienie więzi ze wspólnota Kościoła.

Treści:

- Kościół zapowiedzią nadejścia Nowego Królestwa;
- Interpretacja tekstów biblijnych ukazujących poczwórną misję Kościoła;
- Potrójna misja chrześcijanina - prorocka, królewska, kapłańska;
- Sukcesja apostołska;
- Nieomyślność papieża, wypowiedzi *ex cathedra*;
- Urząd Nauczycielski Kościoła;
- Kościół partykularny i władze stojące na jej czele;
- Osoby świeckie i konsekrowane wezwane do budowania Kościoła w świecie;
- Grupy, ruchy, stowarzyszenia, akcje działające w Kościele, apostołstwo świeckich;
- Maryja Matka Kościoła.

Wymagania:

Uczeń:

- Umie wyjaśnić genezę powstania Kościoła;
- Interpretuje teksty biblijne, które opisują założenie Kościoła;
- Charakteryzuje w czym wyrażają się przymioty Kościoła;
- Wyjaśnia co znaczy, że Kościół jest partykularny;
- Omawia poszczególne sposoby realizacji potrójnej misji Chrystusa we własnym życiu;
- Wyjaśnia pojęcie sukcesji apostołskiej;
- Zna misję i znaczenie Kolegium biskupów oraz papieża w Kościele;
- Charakteryzuje w czym wyraża się misja wiernych świeckich oraz osób konsekrowanych w Kościele;
- Wyjaśnia w czym wyraża się nieomyślność papieża i w jakich sprawach może papież wypowiadać się *ex cathedra*;
- Umie wymienić formy i sposoby zaangażowania się w działalność Kościoła parafialnego;
- Wie jak należy interpretować tytuł odnoszący się do Maryi – Matka Kościoła;
- Omawia dogmat o Wniebowzięciu Maryi.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Historia: Analiza i interpretacja historyczna. Zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki.
- Historia sztuki: Podstawowe motywy ikonograficzne.
- Wiedza o kulturze: Kościół lokalny a kultura regionalna.
- Geografia: Ciekawość świata poprzez zainteresowanie własnym regionem, Polską, Europą i światem. Świadomość wartości i poczucie odpowiedzialności za środowisko kulturowe własnego regionu i Polski.

V. ZNAKI ŁASKI – SAKRAMENTY KOŚCIOŁA
„Wiara pozostaje wciąż ta sama, ale jest źródłem wciąż nowego światła”
(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Pogłębienie świadomości jaką rolę w życiu chrześcijanina mają sakramenty;
- Uświadomienie, dlaczego sakramenty są niezbędne w drodze do nieba;
- Poszerzenie wiedzy na temat znaków, gestów, postaw, symboli używanych podczas Mszy świętej;
- Ukazanie sakramentaliów jako duchowego dobra na drodze do nieba.

Treści:

- Analiza tekstów biblijnych odnoszących się do poszczególnych sakramentów;
- Znaczenie sakramentów na drodze życia chrześcijańskiego;
- Sakramenty wtajemniczenia;
- Liturgia sakramentu chrztu;
- Skutki i zadania wynikające z sakramentu bierzmowania;
- Formy sprawowania Mszy Świętej;
- Podstawy biblijne sakramentu spowiedzi;
- Cierpienie i choroba darem miłości dla braci;
- Znaczenie i skutki sakramentu małżeństwa;
- Ukazuje skutki i znaczenie sakramentu małżeństwa;
- Cechy charakterystyczne sakramentaliów.

Wymagania:

Uczeń:

- Zna teksty biblijne ukazujące ustanowienie lub sprawowanie sakramentów;
- Wyjaśnia jakie jest znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina;
- Definiuje pojęcie sakramentu;
- Omawia poszczególne zobowiązania wynikające z przyjęcia sakramentów;
- Umie omówić czym są sakramenty wtajemniczenia;
- Zna i interpretuje fragmenty biblijne ukazujące Eucharystię;
- Zna strukturę Mszy Świętej;
- Wyjaśnia w czym wyraża się świadome uczestnictwo w Mszy Świętej;
- Wyjaśnia w czym wyraża się odpowiedzialność za każdy czyn;
- Wie w jaki sposób chrześcijaństwo spogląda na chorobę i cierpienie;
- Ukazuje skutki i znaczenie sakramentu małżeństwa;
- Ukazuje kapłana w który obecny jest Chrystus;
- Wyjaśnia pojęcie sakramentaliów rozumiejąc ich sens i znaczenie udzielania przez Kościół.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: śmierć, droga, wędrówka. Wartości: prawda, dobro, zło, przebaczenie.

- Wiedza o kulturze: Choroba, starość, niepełnosprawność i śmierć w kulturze.
- Filozofia: Różne szkoły filozoficzne o problemach: choroby, cierpienia, śmierci. Dylematy moralne.
- Wychowanie fizyczne: Zdrowie jako wartość dla człowieka.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Pozytywna postawa wobec życia ludzkiego, osób niepełnosprawnych i chorych. Poszanowanie godności życia ludzkiego i dojrzałego funkcjonowania w rodzinie.

VI. KOŚCIÓŁ PRZEZ WIEKI

**„Chrystusa nie można wyłączać z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi”
(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Pogłębienie świadomości w jaki sposób powstał Kościół;
- Przybliżenie historii prześladowań pierwszych wieków oraz współczesnych chrześcijan;
- Przedstawienie soborów jako odpowiedzi na istniejące wątpliwości i trudności rodzące się w Kościele i świecie;
- Wyjaśnienie roli papieżstwa na przestrzeni wieków (m.in.: zwrócenie uwagi na pontyfikat bł. Jana Pawła II przy obaleniu komunizmu)
- Ukazanie działalności patronów Polski na rzecz naszego narodu.

Treści:

- Chrystus założycielem Kościoła - sposób powołania apostołów, misja świętego Piotra;
- Tworzący się Kościół na tle panującej religii rzymskiej i żydowskiej;
- Prześladowania chrześcijan mające miejsce na przestrzeni roku 64-311;
- Historia dotycząca edyktu mediolańskiego z 313 roku dającego chrześcijanom wolność religijną; Współczesne prześladowania chrześcijan;
- Postanowienia i problematyka najważniejszych soborów: Sobór Jerozolimski, Nicejski, Konstantynopolitański, Efeński, Chalcedoński, Trydencki, Watykański I i II;
- Państwo kościelne a rozdział państwa i Kościoła;
- Wielki pontyfikat: Leon I, Pius X, Pius XI, Jan XXIII, Paweł VI; bł. Jan Paweł II;
- Patroni Polski: święty Wojciech, święty Andrzej Bobola, święty Kazimierz Jagiellończyk.

Wymagania:

Uczeń:

- Zna specyfikę Kościoła pierwszych wieków;
- Wie w jakiej sytuacji religijno-politycznej powstał Kościół;
- Wymienia edykty prześladowcze oraz opisuje znaczenie edyktu mediolańskiego dla chrześcijan;
- Omawia problem współczesnych form prześladowania chrześcijan w świecie;
- Charakteryzuje problematykę niektórych soborów;
- Wyjaśnia pojęcie państwa kościelnego oraz interpretuje w czym wyraża się rozdział państwa od Kościoła;

- Charakteryzuje najważniejsze kwestie społeczne w których może i powinien wypowiadać się papież;
- Wyjaśnia rolę każdego z patronów Polski w historii naszego narodu.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Konflikty wartości (np. równości i wolności, sprawiedliwości i miłosierdzia). Źródła tych konfliktów.
- Historia: zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w państwie rzymskim (od religii prześladowanej, poprzez tolerowaną, do panującej).
- Filozofia: Problemy życia codziennego i społecznego. Zagadnienia społeczno-polityczne.
- Wiedza o społeczeństwie: Podstawowe prawa i wolność człowieka. Rozróżnienie między tolerancją a akceptacją; ich znaczenie dla życia społecznego.

VII. GDY SIĘ MODLICIE

„Wypłynąć na głębię”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Umiejętność odczytywania i interpretowania wskazań ewangelicznych w przeżywanej rzeczywistości (osobistej, rodzinnej, szkolnej, otaczającego świata);
- Zachęcenie do relacji z Bogiem poprzez osobistą modlitwę;
- Pogłębienie świadomości w jaki sposób Bóg prowadzi dialog z człowiekiem na przykładach postaci biblijnych i świętych;
- Ukazanie bł. Jana Pawła II jako świadka zawierzenia Bogu.

Treści:

- Modlitwa *Ojcze nasz* wyrazem pokornej i radosnej ufności złożonej w Ojcu;
- Ludzie modlitwy (Abraham, Jakub, Mojżesz, święta Teresa od Dzieciątka Jezus; święty Maksymilian Maria Kolbe);
- Bł. Jan Paweł II świadek zawierzenia Bogu;
- Wyjaśnienie w czym wyraża się miłość do Boga i bliźniego;
- Powołanie chrześcijan do życia według błogosławieństw;
- Sposoby świadczenia uczynków miłosierdzia na co dzień.

Wymagania:

Uczeń:

- Definiuje pojęcie modlitwy oraz charakteryzuje jej rodzaje;
- Wyjaśnia jakie problemy można napotkać na drodze modlitwy;
- Wyjaśnia dlaczego modlitwa *Ojcze nasz* jest wyrazem pokornej i radosnej ufności skierowanej do Ojca;
- Omawia przykłady ludzi modlitwy;
- Wymienia przykłady świadczące o głębi modlitwy bł. Jana Pawła II oraz o bliskiej relacji z Bogiem;

- Opisuje w jaki sposób należy rozumieć miłość wobec siebie samego;
- Ukazuje życie chrześcijanina w świetle błogosławieństw;
- Ukazuje Kościół jako wspólnotę miłości.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Wartości: sacrum i profanum. Modlitwa w literaturze i kulturze. Lektura: Biblia (fragmenty).
- Wiedza o kulturze: Sacrum w kulturze.
- Wiedza o społeczeństwie: Prawo sprawowania kultu w systemie prawnym.
- Filozofia: Zagadnienia religii i kultu.

VIII. ROK KOŚCIOŁA

**„Nie lękajcie się ofiarować waszego czasu Chrystusowi”
(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Pogłębienie rozumienia wydarzeń wynikających z roku liturgicznego;
- Przybliżenie postaci patrona roku;
- Zachęcenie do pogłębiania relacji z Bogiem.

Treści:

- Charakterystyka poszczególnych okresów roku liturgicznego;
- Najważniejsze kwestie nauczania bł. Jana Pawła II skierowanego do młodzieży (wychowanie do wiary, wychowanie do miłości, wychowanie do wolności);
- Przybliżenie życia świętej siostry Faustyny Kowalskiej;
- Zachęcenie do odkrywania Bożego Miłosierdzia.

Wymagania:

Uczeń:

- Charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego;
- Rozumie istotę kultu świętych;
- Zna różne formy świętowania w poszczególnych okresach roku liturgicznego;
- Wyjaśnia nauczanie bł. Jana Pawła II skierowane do młodzieży;
- Zna biografię świętej siostry Faustyny Kowalskiej.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: dom, rodzina, motywy roku kościelnego w literaturze i sztuce.
- Geografia: Ciekawość świata poprzez zainteresowanie własnym regionem, Polską, Europą i światem; świadomość wartości i poczucie odpowiedzialności za środowisko kulturowe własnego regionu i Polski.
- Wiedza o kulturze: Zwyczaje regionalne i rodzinne.
- Etyka: Obecność dobra i zła we współczesnej kulturze.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU:

Punktem wyjścia dla nauczania religii w klasie I liceum i technikum są słowa bł. Jana Pawła II *Musicie być mocni mocą wiary!*, które odwołują się do doświadczenia egzystencjalnego młodego człowieka. Poprzez wprowadzenie patrona roku, którym jest święta siostra Faustyna Kowalska uczniowie mają możliwość pogłębienia własnej wiary o spotkanie z Bożym Miłosierdziem, które objawia się zarówno na kartach Pisma Świętego jak i w sakramentach. Treści omawiane w klasie I mają na celu odnowić w katechizowanych obraz Kościoła oraz Chrystusa. Zwracając szczególną uwagę na doświadczenie wiary w życiu katechizowanych, prezentowane treści odwołują się do świadectw świętych, błogosławionych, ale także zwykłych ludzi trwających w nauce Chrystusa. Ponieważ na tym etapie młodzież często szuka wzorców, z którymi może się identyfikować, szczególną uwagę zwraca się na świat wartości prezentowany w nauczaniu bł. Jana Pawła II czy Benedykta XVI. Zachęca się także do regularnego uczestnictwa w życiu Kościoła poprzez częste korzystanie z sakramentów, zwłaszcza sakramentu pojednania i Eucharystii. Program przybliży także wybrane zagadnienia z historii Kościoła, by uczniowie znając własne korzenie mogli identyfikować się w życiu z Ewangelią Chrystusową. W katechezach zwraca się uwagę na przekazywanie treści metodami aktywizującymi, mającymi na celu pobudzenie katechizowanych do szukania odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Przybliżając treści związane z liturgią, Biblią, Kościołem, katecheta odwołuje się m.in. do dramy, dyskusji, metod plastycznych i gier dydaktycznych. Zwraca się także uwagę, by katecheza była oparta o wzajemny dialog między katechetą a katechizowanym. Zadaniem katechety jest budowanie w uczniu postawy otwarcia się na treści płynące z Ewangelii.

Klasa II **liceum i technikum**

MOCNI NADZIEJĄ

Motywy przewodnim katechezy w klasie II są słowa bł. Jana Pawła II, wypowiedziane na Krakowskich Błoniach w 1979 r.: „Musicie być mocni mocą nadziei, która przynosi pełną radość życia i nie pozwala zasmucać Ducha Świętego!” Do słów tych nawiązuje także Ojciec Święty Benedykt XVI w czasie homilii wygłoszonej w Krakowie w 2006 r., zachęcając byśmy „Trwali mocni w nadziei.”

Program nauczania w klasie II stanowi kontynuację programu z poprzedniej klasy. Ma na celu pogłębienie relacji z Bogiem oraz odkrywania Jego znaków w świecie, poprzez przybliżenie treści ukazujących wyjątkowość nauczania Chrystusa. Poprzez wprowadzenie patrona roku, którym jest święta Jadwiga Królowa, zachęca się także do kształtowania postawy odpowiedzialności za Kościół i ojczyznę.

W dziale I: *Wierność prawdzie*, uczniowie w oparciu o słowa bł. Jana Pawła II „Wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy”, odpowiedzą sobie na pytania: Czym jest wiara? Czym jest religia? W jaki sposób Bóg objawia się człowiekowi? Będą mieli także możliwość odkryć wyjątkowość chrześcijaństwa na tle wielkich religii świata. Zostaną zachęcani do odkrywania własnego miejsca w Kościele.

Dział II: *Szukając Królestwa Bożego*, pomoże w myśl słów Papieża Polaka odkrywać, że: „Królestwo Boże jest w nas przez wiarę. Chociaż zaś wiara „czyni takie cuda” – to jednak ono samo jest jeszcze większym „cudem.” Młodzież pogłębi wiedzę na temat zagadnień związanych z wolnością oraz świętością. Przybliżone zostaną także podstawowe zagadnienia z katolickiej nauki społecznej m.in. na temat zasad solidarności, dobra wspólnego, pomocniczości.

W dziale III: *Kościół przez wieki*, pogłębione zostaną treści związane z historią Kościoła ponieważ jak mówi bł. Jan Paweł II: „Chrystusa nie można wyłączać z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi”. Uczniowie bliżej poznają nauczanie społeczne papieży oraz Soboru Trydenckiego i Soboru Watykańskiego II. Poprzez odwołanie do nauczania papieskiego oraz patrona roku, młodzież zostanie zachęcona do kształtowania postawy odpowiedzialności za ojczyznę.

Dział IV: *Ku nowym niebiosom i nowej ziemi*, rozwinie myśl Ojca Świętego przekazaną w słowach „Bóg, który nie pozwala się prześcignąć w hojności, wynagrodzi wam stokrotnie i da wam życie wieczne.” Młodzież będzie mogła pogłębić swoją wiedzę na temat piekła, czyśćca, nieba, a poprzez ukazanie postaci świętego Stanisława Kazimierczyka pogłębić relację z Chrystusem obecnym w Eucharystii.

Wreszcie dział V: *Rok Kościoła*, oparty na słowach bł. Papieża Polaka „Całość twojego życia sięga nieskończenie dalej niż jego granice ziemskie: Czeka cię niebo”, został poświęcony zagadnieniom wpływającym z liturgii Kościoła.

I. WIERNOŚĆ PRAWDZIE

„Wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzi unosi się ku kontemplacji prawdy”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Odkrywanie Boga jako stwórcy świata i człowieka;
- Przybliżenie postaci świętej Jadwigi Królowej jako patrona roku, ukazanie dziedzictwa jakie wniosła w historię Kościoła w Polsce;
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za budowanie relacji z Chrystusem i drugim człowiekiem; poprzez odkrywanie bogactwa jakie płynie z objawienia Bożego.

Treści:

- Świat ukazuje Boga: wiara akt ludzkim; drogi odkrywania Boga;
- Święta Jadwiga Królowa i jej rola w historii Polski i Kościoła;
- Chrystus jako fundament Kościoła;
- Relacje między Objawieniem chrześcijańskim a religiami nie chrześcijańskimi;
- Rola ekumenizmu i dialogu z religiami nie chrześcijańskimi w Kościele;
- Różnica między ruchem religijnym w Kościele a sektą.

Wymagania:

Uczeń:

- Wie, co jest fundamentem wiary, umie wyjaśnić czym jest wiara;
- Ma świadomość jak ważne jest świadectwo życia wiarą;
- Wyjaśnia jaka rolę odegrała święta Jadwiga Królowa w historii Polski i Litwy oraz jej wkład w rozwój kultury i historię Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- Umie wyjaśnić relacje między objawieniem chrześcijańskim a religiami nie chrześcijańskimi;
- Wyjaśnia chrystocentryczny charakter wspólnoty Kościoła;
- Zna historię podziału chrześcijaństwa;
- Wie na czym polega ekumenizm i dialog międzyreligijny;
- Przedstawia różnice między chrześcijaństwem a judaizmem;
- Charakteryzuje różnice między chrześcijaństwem a islamem;
- Umie dokonać porównania chrześcijaństwa z buddyzmem;
- Wyjaśnia wpływ hinduizmu na inne religie i współczesne ruchy religijne;
- Wie czym jaka jest rola ruchów religijnych w Kościele;
- Zna niebezpieczeństwa jakie niesie ze sobą przynależność do sekt.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tradycje literackie: konteksty biblijne, święte księgi religii niechrześcijańskich. Gatunki i rodzaje literackie w Biblii. Wartości: prawda, dobro, wiara, tolerancja religijna.
- Wiedza o kulturze: Religie wschodu. Islam.
- Historia: Różne religie świata. Konflikty o podłożu religijnym. Tolerancja religijna w Polsce.

- Wiedza o społeczeństwie: Prawa chroniące religie w systemie prawnym.
- Filozofia: Wskazania moralne religijnych autorytetów świata starożytnego (Mojżesz, Budda, Jezus z Nazaretu).

II. SZUKAJĄC KRÓLESTWA BOŻEGO

**„Królestwo Boże jest w nas przez wiarę. Chociaż zaś wiara „czyni takie cuda” - to jednak ono samo jest jeszcze większym „cudem”
(bl. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Ukazanie Chrystusa jako zwycięzcy zła, który ofiarowuje człowiekowi wolność, świętość i prawdę;
- Zachęcenie do pracy nad sobą oraz walki ze złem.

Treści:

- Świętość jako zaproszenie do szczęścia i doskonałości;
- Wolność jako możliwość wybierania między dobrem a złem;
- Zło dobrem zwyciężaj (przybliżenie sylwetki kard. A.S. Sapięhy);
- Przyczyny zła i konsekwencje grzechu pierworodnego;
- Pismo Święte o aniołach;
- Nauka Kościoła na temat zaangażowania społecznego oraz politycznego ludzi wierzących;

Wymagania:

Uczeń:

- Wie, że jest wezwany do świętości i dąży do świętości w swoim życiu;
- Rozumie, że wolność daje możliwość wybierania między dobrem a złem;
- Wyjaśnia rolę kard. A.S. Sapięhy w historii Polski i Kościoła;
- Umie wyjaśnić jaką rolę pełnią aniołowie w historii zbawienia;
- Rozumie, że zbawienie polega na zawierzeniu Chrystusowi Jego miłości;
- Charakteryzuje co to jest grzech i zna rozróżnienie grzechów;
- Opisuje zagrożenia jakie niesie ze sobą uleganie pokusom;
- Wie jak kształtować swoje sumienie oraz co stanowi o dojrzałości sumienia;
- Wyjaśnia pojęcie cnoty, zna rozróżnienie cnót;
- Opisuje cnoty, które służą rozwijaniu świętości i doskonałości;
- Wyjaśnia zagrożenia jakie niesie postawa konsumpcjonizmu i materializmu;
- W oparciu o życie błogosławionej Anieli Salawy umie wyjaśnić na czym polega chrześcijański styl pracy;
- Stara się we własnym życiu dobrze organizować czas i umiejętnie korzysta z czasu wolnego;
- Świadomie korzysta z różnych form kultury;
- Potrafi wytłumaczyć zasady solidarności, dobra wspólnego, pomocniczości;
- Rozumie na czym polega zaangażowanie chrześcijanina w życie społeczne i polityczne.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: walka dobra ze złem. Wartości: wolność, odpowiedzialność, ojczyzna. Lektura: Z. Nałkowska, *Granica*.
- Wiedza o kulturze: Kultura popularna, ludowa, masowa.
- Filozofia: Wartości w ujęciu różnych kierunków filozoficznych. Analiza problemów społeczno-politycznych.
- Historia: Zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.
- Wiedza o społeczeństwie: Podstawowe prawa i wolności człowieka. Równość i tolerancja.
- Podstawy przedsiębiorczości: Etyka zawodowa.

III. KOŚCIÓŁ PRZEZ WIEKI

**„Chrystusa nie można wyłączać z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi”
(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Ukazanie wybranych zagadnień z historii Kościoła;
- Przedstawienie powodów zwołania Soborów Trydenckiego i Watykańskiego II;
- Przybliżenie roli bł. Jana Pawła II, w przygotowaniu Kościoła do "wyznania win" i "oczyszczenia pamięci" u progu trzeciego tysiąclecia;
- Przedstawienie nauczania społecznego papieży w historii Kościoła;
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za Kościół i ojczyznę.

Treści:

- Przyczyny, cele oraz skutki wypraw krzyżowych;
- Prawda i mity nt. inkwizycji;
- Poglądy i heliocentryczna teoria Galileusza a ówczesna kosmologia;
- Postanowienia Soboru Trydenckiego i odnowa Kościoła katolickiego;
- Grzechy Kościoła w nauczania bł. Jana Pawła II;
- Nauczanie społeczne papieży m.in.: Leona XIII, Piusa XI, Jana XXIII, Pawła VI, bł. Jana Pawła II;
- Postanowienia Soboru Watykańskiego II;
- Obowiązki wobec Kościoła i ojczyzny.

Wymagania:**Uczeń:**

- Wymienia i opisuje przyczyny, cele oraz skutki wypraw krzyżowych;
- Potrafi dokonać rzetelnej oceny inkwizycji i jej znaczenia w Kościele;
- Charakteryzuje stanowisko Kościoła wobec Galileusza;
- Wyjaśnia pojęcia reformacja, kontrreformacja;
- Wymienia postanowienia Soboru Trydenckiego;
- Wyjaśnia czym był w Kościele *Dzień Przebaczenia*;

- Zna główne kwestie nauczanie społecznego papieży;
- Zna tematykę dokumentów Soboru Watykańskiego II, rozumie ich znaczenie dla Kościoła;
- Potrafi wyjaśnić co oznacza patriotyzm, naród, ojczyzna, nacjonalizm, tożsamość narodowa;
- Zna i jest gotowy podjąć obowiązki jakie ma wobec ojczyzny.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Konflikt aksjologiczny w świecie.
- Filozofia: Problemy życia codziennego i społecznego. Analiza problemów społeczno-politycznych.
- Historia: Wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki.
- Wiedza o społeczeństwie: Tolerancja i akceptacja w odniesieniu do życia społecznego.
- Geografia: odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze i kulturowe własnego regionu i Polski; patriotyzm i poczucie tożsamości.

IV. KU NOWYM NIEBIOSOM I NOWEJ ZIEMI

„Bóg, który nie pozwala się prześcignąć w hojności, wynagrodzi wam stokrotnie i da wam życie wieczne”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Kształtowanie postawy świadomego przeżywania własnego życia zwłaszcza realizowania w nim przykazania miłości;
- Zapoznanie z nauką Kościoła nt. nieba, czyśćca, piekła;
- Ukazanie istoty dogmatu o świętych obcowaniu.

Treści:

- Biografia świętego Stanisława Kazimierczyka;
- Nauczanie Kościoła o sądzie ostatecznym (Biblia, KKK);
- Rzeczy ostateczne człowieka;
- Dogmat o świętych obcowaniu;
- Formy pomocy duszom będącym w czyśćcu.

Wymagania:

Uczeń:

- W oparciu o postać świętego Stanisława Kazimierczyka, wyjaśnia rolę modlitwy i Eucharystii w życiu;
- Opisuje istotę sądu ostatecznego i sądu szczegółowego;
- Charakteryzuje rzeczy ostateczne człowieka;

- Potrafi wymienić i omówić fragmenty Biblii i KKK mówiące czym jest niebo, czyściec, piekło;
- Rozumie sens i skuteczność modlitwy za zmarłych;
- Wie co to jest świętych obcowanie.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tradycje literackie: konteksty biblijne i antyczne. Tematy: śmierć, droga.
- Wiedza o kulturze: Chrześcijańskie dziedzictwo kultury regionalnej.
- Filozofia: Wyróżniki filozofii chrześcijańskiej.

V. ROK KOŚCIOŁA

„Całość twojego życia sięga nieskończenie dalej niż jego granice ziemskie: Czeka cię niebo”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Zachęcenie do pogłębienia relacji z Bogiem poprzez wydarzenia roku liturgicznego;
- Przybliżenie postaci patrona roku;

Treści:

- Męka i śmierć Jezusa –zbawcze czyny w perspektywie wcielenia i Paschy;
- Rola świętych we wspólnocie Kościoła;
- Charakterystyka Bożego Narodzenia i tradycji z nim związanych;
- Znaki potwierdzające zmartwychwstanie - Ewangelie o zmartwychwstaniu;
- Ukazanie dziedzictwa jakie wniosła święta Jadwiga Królowa w historię Kościoła w Polsce oraz odnowę Uniwersytetu.

Wymagania:

Uczeń:

- Wyjaśnia rolę krzyża jako znaku zbawienia;
- Wie, na czym polega kanonizacja i beatyfikacja;
- Rozumie rolę świętych we wspólnocie Kościoła;
- Wie, że jest odpowiedzialny za własny rozwój duchowy i osobistą relację z Bogiem;
- Wyjaśnia jaką rolę odegrała święta Jadwiga Królowa w historii Polski i Litwy.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: dom, rodzina; motywy franciszkańskie w kulturze.
- Geografia: Ciekawość świata poprzez zainteresowanie własnym regionem, Polską.

- Wiedza o kulturze: Relacje między kulturami: lokalną, regionalną, narodową.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Funkcje rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem wychowania dzieci w rodzinie.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU:

„Musicie być mocni mocą nadziei, która przynosi pełną radość życia i nie pozwala zasmucać Ducha Świętego!” słowa bł. Jana Pawła II wskazują na co w szczególny sposób zwraca uwagę katecheza w klasie II. Uczeń pogłębiając własną wiarę musi odkrywać radość płynącą z jej wyznawania, która napęłni go nadzieją na lepsze jutro. Zadaniem katechezy jest pomoc w odkrywaniu wartości jakie płyną z bycia chrześcijaninem. Katecheta ma także pomóc odkrywać uczniowi jego miejsce we wspólnocie Kościoła. Uczeń musi odpowiedzieć sobie na pytania związane z jego wiarą, religią. Poprzez omawiane treści umieć je skonfrontować z innymi religiami. Zadaniem katechezy jest przygotowanie go do tej konfrontacji, w taki sposób, by mógł pogłębić swoją relacją z Chrystusem. Katecheta stwarzając przestrzeń do dialogu, uczy młodego człowieka odkrywania prawdziwej wolności we współczesnym świecie. Stawiając za przykład świętą Jadwigę Królową zachęca się ucznia do kształtowania w sobie postawy odpowiedzialności za Kościół i ojczyznę. By osiągnąć te cele zwraca się szczególną uwagę na metody prowadzenia zajęć, odwołując się w nich do doświadczenia młodego człowieka. Wprowadzając metody aktywizujące np. projektu, burzy mózgów, pogadanki, ćwiczeń konstrukcyjno-praktycznych przybliża się omawiane treści zachęcając ucznia do postawy kreatywności oraz odpowiedzialności za własny rozwój w wierze.

Klasa III liceum i technikum

MOCNI MIŁOŚCIĄ

„Musicie być mocni mocą miłości” – słowa te wypowiedziane przez bł. Jana Pawła II na Krakowskich Błoniach w 1979 r. stanowią myśl przewodnią w katechezie kl. III. Nawiązuje do nich również w 2006 r. papież Benedykt XVI w swojej homilii wygłoszonej w Krakowie, zachęcając wiernych, by „Trwali mocni w miłości!”.

Program klasy III poświęcony jest głównie zagadnieniom związanymi z odkrywaniem powołania życiowego młodego człowieka. Przybliża treści związane z odnajdywaniem Chrystusa na drodze kapłańskiej, zakonnej czy małżeńskiej. Pomaga także odkryć Chrystusa w rodzinie i drugim człowieku. Patronem roku jest święta Gianna Beretta Molla, która własnym życiem wskazuje na wartość poświęcenia i miłości w życiu małżeńskim i rodzinnym.

Dział I: *Powołani do miłości*, odwołuje się do słów bł. Jana Pawła II „Spotkać Jezusa, kochać Go i sprawić, aby był kochany, oto chrześcijańskie powołanie”, które mają zachęcić młodego człowieka do odkrywania własnego powołania zarówno zawodowego jak i życiowego. Młodzież poprzez przykład świętej Gianny Beretta Molla oraz bł. Karoliny Kózkówny ma możliwość zastanowić się nad własnymi wyborami oraz pracą nad sobą.

W dziale II: *Mężczyznę i niewiastę stworzył ich*, myślą przewodnią są słowa Ojca Świętego: „Nie lękajcie się Miłości, która stawia człowiekowi wymagania, które są zdolne uczynić Waszą miłość, prawdziwą miłością”. Treści ukazane w tym dziale mają na celu pogłębienie wiadomości na temat miłości małżeńskiej, jej cech oraz przymiotów. Dzięki przybliżeniu świętych par małżeńskich, uczniowie mogą odkrywać Chrystusa jako źródło łaski sakramentu małżeństwa.

III dział: *Rodzina Bogiem silna*, odwołuje się do myśli bł. Jana Pawła II: „Rodzice jako pierwsi i najważniejsi wychowawcy swoich dzieci”, przez którą przybliża się treści związane z odpowiedzialnym rodzicielstwem. Zwraca się uwagę na świętość życia od poczęcia do naturalnej śmierci. Podkreśla się rolę rodziców w procesie wychowawczym. Zachęca się uczniów do świadomych wyborów oraz kształtowania postawy odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka.

„Każde życie, nawet najmniej znaczące dla ludzi, ma wieczną wartość przed oczami Boga” – to kolejna myśl Papieża Polaka, która stała się mottem działu IV: *Życie ludzkie jest święte*. Zwraca się w nim uwagę na wartość życia ludzkiego oraz zagrożenia jakie niesie współczesny świat. Uczeń zachęcany jest do podejmowania wysiłku na rzecz walki z uzależnieniami. Przybliża się także zagrożenia jakimi są aborcja, eutanazja, eksperymenty medyczne na organizmie ludzkim oraz stanowisko Kościoła dotyczące tych kwestii.

Dział V: *Odpowiadając na miłość*, odwołuje się do słów bł. Jana Pawła II: „Człowiek najpełniej afirmuje siebie, dając siebie. To jest pełna realizacja przykazania miłości.” Szczególną uwagę zwraca się tu na rolę Kościoła w świecie współczesnym. Odwołując się do nauczania bł. Jana Pawła II oraz Benedykta XVI, ukazuje się wartość życia opartego na wierności, jedności, miłości. Poprzez przykład Prymasa Tysiąclecia zachęca się do budowania życia na Chrystusie.

Wreszcie dział VI: *Rok Kościoła* oparty na papieskich słowach: „Całość twojego życia sięga nieskończenie dalej niż jego granice ziemskie: Czekają cię niebo”, podobnie jak w poprzednich latach ukazuje wydarzenia roku liturgicznego.

I. POWOŁANI DO MIŁOŚCI

**„Spotkać Jezusa, kochać Go i sprawić, aby był kochany, oto chrześcijańskie powołanie”
(bl. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za budowanie relacji z Chrystusem i drugim człowiekiem;
- Wychowanie do budowania w sobie zaufania i posłuszeństwa względem Boga;
- W oparciu o postać patrona roku świętej Gianny Beretta Molla, kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne wybory;
- Zwrócenie uwagi na rozwój na płaszczyznach: duchowej, intelektualnej, fizycznej;
- Odkrywanie, że czystość jest cnotą, której posiadanie pomaga nam kierować własną seksualnością w taki sposób, że służy ona dobru moralnemu.

Treści:

- Święta Gianna Beretta Molla wzorem człowieka, poświęcającego życie Chrystusowi i drugiemu człowiekowi;
- Maryja wzór posłuszeństwa i zaufania woli Bożej;
- Rola miłości w życiu człowieka;
- Odkrywanie powołania w swoim życiu;
- Zasady pracy nad sobą;
- Rola płciowości w życiu człowieka;
- Zasady poprawnego komunikowania się;
- Wartość przebaczenia.

Wymagania:

Uczeń:

- Zna życie świętej Gianny Beretta Molla oraz potrafi wyjaśnić dlaczego poświęcenie siebie dla drugiego człowieka stanowi wartość;
- Umie wyjaśnić dlaczego Maryja jest wzorem posłuszeństwa i zaufania Bogu;
- Charakteryzuje pojęcie powołania;
- Rozumie dlaczego powołaniem każdego człowieka jest miłość;
- Potrafi rozróżnić rodzaje powołań, krótko je scharakteryzować;
- Opisuje na czym polega życie zakonne w oparciu o życie świętej Kingi;
- Wyjaśnia na czym polega sakrament kapłaństwa;
- Charakteryzuje terminy: praca nad sobą oraz samowychowanie;
- Wyjaśnia rolę oraz zasady pracy nad sobą;
- Opisuje zadania wynikające z ludzkiej płciowości;

- Charakteryzuje cnotę czystości, zwracając uwagę, na fakt, że służy ona dobru moralnemu w oparciu o życie bł. Karoliny Kózkówny;
- Wymienia i opisuje zasady poprawnego komunikowania się;
- Opisuje przebaczenie jako proces prowadzący do uzdrowienia wewnętrznego.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: miłość, przyjaźń. Wartość: dobro, odpowiedzialność.
- Historia sztuki: Podstawowe motywy ikonograficzne.
- Filozofia: Miłość w ujęciu filozoficznym; rozwiązywanie dylematów moralnych.
- Wiedza o kulturze: Miłość w różnych dziełach kultury.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Umiejętność świadomego kreowania własnej osobowości. Umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących wyboru drogi życiowej. Wartości i pojęcia związane z płciowością człowieka: męskość, kobiecość, miłość, rodzina, rodzicielstwo. Znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości i budowaniu emocjonalnych więzi.
- Wychowanie fizyczne: Praca nad sobą dla zwiększenia wiary w siebie, poczucia własnej wartości i umiejętności podejmowania decyzji.

II. MEŹCZYŹNĄ I NIEWIASTĄ STWORZYŁ ICH

„Nie lękajcie się Miłości, która stawia człowiekowi wymagania, które są zdolne uczynić waszą miłość, prawdziwą miłością”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Wychowanie do miłości, wierności, odpowiedzialności;
- Zachęcenie do odkrywania we własnym życiu roli sakramentu małżeństwa;
- Uświadomienie że, Chrystus w sakramencie małżeństwa w szczególności sposób powołuje kobietę i mężczyznę do wzajemnego świadczenia sobie miłości do uświęcenia się, do współdziałania z Bogiem w przekazywaniu życia;
- Na podstawie *Kodeksu Prawa Kanonicznego* omówienie przeszkód do zawarcia związku małżeńskiego oraz wad zgody małżeńskiej.

Treści:

- Wybór osoby ukochanej, jako proces identyfikacji z konkretnym człowiekiem oraz jego światem wartości;
- Narzeczeństwo jako czas przygotowania do małżeństwa;
- Małżeństwo sakramentalne przymierzem małżonków z Bogiem;
- Chrystus jako źródło łaski sakramentu małżeństwa;
- Odpowiedzialność za drugiego człowieka, szczególnie w relacji małżeńskiej;
- Miłość Chrystusa do Kościoła oraz miłość Kościoła do Chrystusa wzorem do naśladowania dla małżonków;
- Przeszkody do zawarcia związku małżeńskiego oraz wady zgody małżeńskiej (na podstawie *Kodeksu Prawa Kanonicznego*).

Wymagania:

Uczeń:

- Wyjaśnia terminy: narzeczeństwo, konkubinaty, związek małżeński cywilny, związek małżeński sakramentalny, małżeństwo konkordatowe;
- Wymienia dokumenty niezbędne do zawarcia sakramentu małżeństwa;
- Wie co to jest protokół z rozmów kanoniczno-duszpasterskich;
- Charakteryzuje pojęcia węzeł małżeński, separacja, rozwód, orzeczenie nieważności małżeństwa;
- Przedstawia małżeństwo sakramentalne jako przymierze małżonków z Bogiem;
- Wyjaśnia dlaczego Chrystus jest źródłem łaski sakramentu małżeństwa;
- Wyjaśnia na czym polega świętość w małżeństwie; charakteryzuje święte małżeństwa m.in.: bł. Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi;
- Wie dlaczego należy naśladować miłość Chrystusa do Kościoła oraz miłość Kościoła do Chrystusa;
- Opisuje przeszkody do zawarcia związku małżeńskiego oraz wady zgody małżeńskiej.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: miłość, rodzina, dom, droga. Wartości: wierność, odpowiedzialność.
- Historia: Monogamia w rozwoju historycznym.
- Filozofia: wierność w aspekcie filozoficznym.
- Wiedza o społeczeństwie: Prawna obrona rodziny: rozwód, separacja. Obowiązek alimentacyjny.
- Podstawy przedsiębiorczości: Wspólnota majątkowa.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Istota, rodzaje i etapy rozwoju miłości. Przygotowanie do małżeństwa. Problemy wierności, zaufania i dialogu. Prawodawstwo dotyczące rodziny. Zawarcie małżeństwa, separacja, rozwód

III. RODZINA BOGIEM SILNA**„Rodzice jako pierwsi i najważniejsi wychowawcy swoich dzieci”****(bł. Jan Paweł II)****Cele katechetyczne:**

- Uświadomienie, że życie ludzkie jest święte od chwili poczęcia do naturalnej śmierci;
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za przekazywanie życia ludzkiego;
- Kształtowanie świadomości, że dziecko jest darem dla małżonków;
- Ukazanie matki i ojca jako autorytetu dla dziecka;
- W oparciu o nauczanie bł. Jana Pawła II kształtowanie postawy odpowiedzialności za rozwój własnej rodziny.

Treści:

- Świętość życia ludzkiego od chwili poczęcia do naturalnej śmierci;

- Różnice pomiędzy naturalnym planowaniem rodziny a antykoncepcją;
- Rozwój dziecka od okresu prenatalnego do pełnoletniości;
- Rola rodziców w życiu dziecka na poszczególnych etapach rozwoju;
- Matka i ojciec jako autorytet;
- Metoda *in vitro* oraz stanowisko Kościoła wobec niej;
- Adopcja alternatywą dla *in vitro*;
- Zagrożenia dla współczesnej rodziny na podstawie *Familiaris consortio*;
- Zadania rodziny chrześcijańskiej na podstawie *Familiaris consortio*.

Wymagania:

Uczeń:

- Potrafi wyjaśnić dlaczego życie ludzkie jest święte od poczęcia do naturalnej śmierci;
- Wyjaśnia co to jest *Dzień Świętości Życia*;
- Wskazuje różnice między naturalnym planowaniem rodziny a antykoncepcją;
- Charakteryzuje etapy rozwoju człowieka;
- Przedstawia rolę ojca i matki w rodzinie;
- Zna stanowisko Kościoła wobec metody *in vitro*;
- Wie jakie są alternatywy dla *in vitro*;
- Na podstawie *Familiaris consortio* wskazuje na zagrożenia dla współczesnej rodziny;
- W oparciu o *Familiaris consortio* wymienia zadania rodziny chrześcijańskiej;
- Wyjaśnia dlaczego rodzina jest komunią osób.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: miłość, rodzina, dom. Wartości: wierność, odpowiedzialność.
- Filozofia: Rozwiązywanie dylematów moralnych.
- Biologia: Problemy etyczne związane z rozwojem inżynierii genetycznej i biotechnologii
- Wiedza o kulturze: Święta Rodzina w kulturze.
- Wiedza o społeczeństwie: Podstawowe prawa człowieka.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Metody rozpoznawania płodności. Metody i środki antykoncepcji. Sposoby ich działania i zasady doboru. Macierzyństwo i ojcostwo. Przygotowanie do ról rodzicielskich. Adopcja. Bezdzielnosc. Znaczenie prawidłowych postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka.

IV. ŻYCIE LUDZKIE JEST ŚWIĘTE

„Każde życie, nawet najmniej znaczące dla ludzi, ma wieczną wartość przed oczami

Boga”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Ukazanie nauki Kościoła nt. klonowania oraz eksperymentów genetycznych;
- Kształtowanie postawy otwarcia się na życie ludzkie i szanowania go od poczęcia aż do naturalnej śmierci;

- Przybliżenie konsekwencji uzależnień we współczesnym świecie;
- Wychowanie do bycia odpowiedzialnym za własne wybory oraz rozwój.

Treści:

- Zagrożenia płynące z klonowania człowieka oraz eksperymentów genetycznych;
- Świętość życia ludzkiego a aborcja i eutanazja;
- Rola i zadania hospicjum;
- Nauczanie Kościoła nt. kary śmierci oraz uprawnionej obrony;
- Konsekwencje fizjologiczne i psychospołeczne: narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu;
- Destrukcyjne skutki pornografii i seksoholizmu dla życia społecznego i emocjonalnego człowieka;
- Leczenie uzależnień.

Wymagania:

Uczeń:

- Potrafi wytłumaczyć dlaczego aborcja, eutanazja i eksperymenty genetyczne są wykroczeniem przeciw przykazaniu „Nie zabijaj”;
- Zna stanowisko Kościoła wobec kary śmierci;
- Charakteryzuje zadania oraz rolę hospicjum;
- Wyjaśnia konsekwencje fizjologiczne i psychospołeczne narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu;
- Zna i charakteryzuje destrukcyjne skutki pornografii i seksoholizmu dla życia społecznego i emocjonalnego człowieka;
- Opisuje mechanizm uzależnienia;
- Zna przykładowe metody terapii uzależnień.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: miłość, rodzina, dom. Wartości: wierność, odpowiedzialność.
- Filozofia: Rozwiązywanie dylematów moralnych.
- Biologia: Problemy etyczne związane z rozwojem inżynierii genetycznej i biotechnologii.
- Wiedza o społeczeństwie: Podstawowe prawa człowieka. Dopuszczalność aborcji i eutanazji. Kara jako odpłata lub jako sposób resocjalizacji.
- Wychowanie fizyczne: Odpowiedzialność za zdrowie własne i innych ludzi.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Aborcja jako zagrożenie dla zdrowia psychicznego i fizycznego – aspekty: prawny, medyczny i etyczny. Zagrożenia życia społecznego: alkoholizm, narkomania, agresja, sekty, pornografia. Człowiek wobec niepełnosprawności, starości, choroby, umierania i śmierci, w tym w aspekcie życia rodzinnego.

V. ODPOWIADAJĄC NA MIŁOŚĆ
„Człowiek najpełniej afirmuje siebie, dając siebie. To jest pełna realizacja przykazania miłości”
(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Na podstawie nauczania bł. Jana Pawła II ukazanie zadań Kościoła we współczesnym świecie;
- Ukazanie stanowiska Kościoła wobec systemów totalitarnych;
- Wychowanie do poszanowania ludzkiej godności i wolności;
- Ukazanie dziedzictwa Prymasa Tysiąclecia kard. S. Wyszyńskiego;
- Przybliżenie pojęcia miłości jako wypełniania woli Bożej oraz służby Bogu i człowiekowi.

Treści:

- Zadania Kościoła we współczesnym świecie w nauczaniu bł. Jana Pawła II;
- Stanowisko Kościoła wobec systemów totalitarnych;
- Różne formy prześladowania chrześcijan w XX i XXI wieku;
- Rola Prymasa Tysiąclecia kard. S. Wyszyńskiego w polskim Kościele;
- Nauczanie Benedykta XVI dotyczące miłości chrześcijańskiej (*Deus caritas est*) i integralnego rozwoju ludzkiego w miłości i prawdzie (*Caritas in veritate*);
- Miłość jako wypełnianie woli Bożej oraz służby Bogu i człowiekowi;
- Nauczania Kościoła o szacunku należnym człowiekowi bez względu na jego wiek;
- Podstawowe obowiązki człowieka wobec wiary.

Wymagania:

Uczeń:

- Charakteryzuje zadania Kościoła we współczesnym świecie na podstawie nauczania bł. Jana Pawła II;
- Wyjaśnia stanowisko Kościoła wobec systemów totalitarnych;
- Wymienia różne formy prześladowania chrześcijan w XX i XXI wieku;
- Opisuje rolę Prymasa Tysiąclecia kard. S. Wyszyńskiego w Polskim Kościele;
- Wyjaśnia nauczanie Benedykta XVI dotyczące miłości chrześcijańskiej i integralnego rozwoju ludzkiego w miłości i prawdzie;
- Ukazuje miłość jako wypełnianie woli Bożej oraz służbę Bogu i człowiekowi;
- Wyjaśnia rolę modlitwy w życiu rodziny;
- Zna nauczanie Kościoła o szacunku należnym człowiekowi bez względu na jego wiek;
- Charakteryzuje podstawowe obowiązki człowieka wobec wiary.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: miłość, rodzina, dom. Wartości: wierność, odpowiedzialność.

- Filozofia: Rozwiązywanie dylematów moralnych. Problemy społeczno-polityczne w ujęciu filozoficznym.
- Wiedza o społeczeństwie: Przejawy rasizmu, szowinizmu, antysemityzmu i ksenofobii. Potrzeba przeciwstawiania się im oraz możliwości zaangażowania się w wybrane działania na rzecz równości i tolerancji.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Człowiek wobec niepełnosprawności, starości, choroby, umierania i śmierci, w tym w aspekcie życia rodzinnego.

VI. ROK KOŚCIOŁA

„Całość twojego życia sięga nieskończenie dalej niż jego granice ziemskie: Czeka cię niebo”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Wprowadzenie w liturgię Kościoła domowego;
- Przybliżenie postaci patrona roku.

Treści:

- Liturgia Kościoła domowego w poszczególnych okresach roku liturgicznego.
- Święta Gianna Beretta Molla jako wzór kobiety i matki, poświęcającej życie Chrystusowi i drugiemu człowiekowi.

Wymagania:

Uczeń:

- Charakteryzuje rolę adwentu w życiu człowieka i rodziny;
- Rozumie nauczanie bł. Jana Pawła II „Wcielenie – wkroczenie wieczności w czas”;
- Wie dlaczego wielki post jest czasem pracy nad sobą;
- Wyjaśnia czym jest zmartwychwstanie dla człowieka wierzącego;
- Zna rolę pielgrzymowania w życiu człowieka wierzącego;
- Wie, że jest odpowiedzialny za własny rozwój duchowy;
- Opisuje świętą Giannę Beretta Molla jako wzór kobiety i matki, poświęcającej życie Chrystusowi i drugiemu człowiekowi.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: dom, rodzina; motywy franciszkańskie w kulturze. Wartości: ojczyzna, naród, kultura narodowa i regionalna.
- Geografia: Ciekawość świata poprzez zainteresowanie własnym regionem, Polską.
- Wiedza o kulturze: Relacje między kulturami: lokalną, regionalną, narodową.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Okresy roku liturgicznego w życiu rodziny.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU:

Mottem przewodnim programu klasy III są słowa bł. Jana Pawła II: „Musicie być mocni mocą miłości”. Licealista będący na progu dorosłego życia czy uczeń technikum, w

tym okresie najczęściej podejmuje decyzje dotyczącego przyszłego życia. Szuka odpowiedzi na podstawowe pytanie: Co zrobić, by być szczęśliwym? Stąd treści omawiane odwołują się do doświadczenia uczniów, ale także postaci błogosławionych i świętych, którzy we własnym życiu odnaleźli szczęście w Chrystusie. Święta Gianna Beretta Molla, będąca patronem roku wskazuje młodym ludziom na wartości, jakie płyną z rodziny, miłości, poświęcenia, budowania życia na zasadach ewangelicznych. Młodzież w tym okresie najczęściej staje przed wieloma, trudnymi wyborami moralnymi. Dlatego treści omawiane w czasie katechezy mają pomóc dokonywać uczniom w życiu właściwych wyborów, które pomogą im w dorosłym życiu budować trwałe relacje z ludźmi i Bogiem. Katecheta ma za zadanie stworzyć w czasie katechezy płaszczyznę do dialogu, w której uczeń będzie gotowy na podejmowanie rozmowy na nurtujące go problemy. Zadaniem katechezy nie jest podawanie gotowych rozwiązań, ale umiejętna pomoc w ich odkrywaniu poprzez ukazywane treści. Pracując metodami aktywizującymi, uczniowie poprzez dyskusję, pokaz, burzę mózgów powinni odkrywać wartości płynące z nauczania Chrystusowego. Odwołując się do nauczania bł. Jana Pawła II oraz Benedykta XVI, warto w przekazie zwrócić uwagę na wartość życia opartego na wierności, jedności, miłości.

Klasa IV technikum

MOCNI CHRYSYSEM

Mottem przewodnim IV klasy technikum są słowa bł. Jana Pawła II wypowiedziane w czasie inauguracji pontyfikatu 22 października 1978 roku: „Nie lękajcie się przyjąć Chrystusa!”. Nawiązuje do nich również w czasie XXVI Światowych Dni Młodzieży w Madrycie Benedykt XVI, mówiąc o „zakorzenieniu i budowaniu na Chrystusie.” W ostatniej klasie edukacji szkolnej w zakresie nauczania religii podsumowujemy wcześniejsze trzy lata. Młodzież „mocna wiarą, nadzieją, miłością”, ma za zadanie w pełni odkryć siebie w odniesieniu do Chrystusa, który zostawia drogowskazy na drodze do nieba. Są nimi przykazania miłości, dekalog, przykazania kościelne. Patronem roku jest święty Jan Kanty, którego życie było przepełnione wartościami płynącymi z Ewangelii Chrystusowej. Stąd zadaniem młodzieży będzie odkrywanie tych wartości w dorosłym życiu, do którego będą się przygotowywać w ostatnim roku katechezy w szkole.

W dziale I: *Będziesz miłował Pana Boga swego*, myślą przewodnią stają się słowa Papieża Polaka: „Miejcie odwagę żyć dla Miłości, Bóg jest miłością.” Uczniowie będą mogli pogłębić relację z Bogiem poprzez odkrywanie w swoim życiu wartości płynących z trzech pierwszych przykazań Bożych. Dzięki omawianym treściom przybliżone zostaną także informacje dotyczące zagrożeń dla naszej wiary pojawiających się w świecie współczesnym. Uczniowie będą mogli skonfrontować swoją dotychczasową wiedzę z nauczaniem Kościoła.

Dział II: *Będziesz miłował swego bliźniego*, odwołuje się do słów bł. Jana Pawła II: „Jeśli człowiek rzeczywiście kocha miłością Bożą, będzie również miłował brata.” Poprzez omawiane treści, chcemy by młody człowiek, mający przed sobą start w dorosłe życie odpowiedział sobie na kilka pytań związanych z pozostałymi przykazaniem Bożymi m.in.: Co to znaczy, że jest odpowiedzialny za własne wybory? W jaki sposób ma budować relacje z innymi? Czy wystarczy być dobrym, żeby być zbawionym?

W dziale III: *Kościół – Matka i Wychowawczyni*, nawiązuje się do słów papieskich „Nie może mieć Boga za Ojca, kto nie ma Kościoła za Matkę”. Poprzez omówienie treści związanych z przykazaniem kościelnymi, zachęca się młodego człowieka nie tylko do odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka, ale także do odkrywania własnego miejsca w Kościele. Do bycia odpowiedzialnym za budowanie i rozwój Kościoła.

Kolejny dział (IV): *Kościół przez wieki*, opiera się na słowach bł. Jana Pawła II: „Świętość jest zażyłością z Bogiem, jest naśladowaniem Chrystusa ubogiego, czystego i pokornego” i w zaprezentowanych treściach odwołuje się podobnie jak w poprzednich latach do historii Kościoła. Młodzież będzie mogła się zastanowić nad tym, co Polska i świat zawdzięczają chrześcijaństwu. Poprzez przybliżenie postaci świętych odkryje również wartość poświęcenia i przywiązania do ojczyzny.

Na koniec w dziale V: *Rok Kościoła*, Papież Polak zachęca nas: „Niech nigdy nie ustanie nasza adoracja.” Zwraca się tu szczególną uwagę na osobistą relację z Chrystusem obecnym w wydarzeniach roku liturgicznego oraz Eucharystii. Ostatni rok katechezy szkolnej to szczególny czas, gdzie młodzi ludzie powinni pogłębić treści, które poznawali w poprzednich latach, by móc dorosłe życie budować na Chrystusie i z Chrystusem.

I. BĘDZIESZ MIŁOWAŁ PANA BOGA SWEGO
„Miejcie odwagę żyć dla Miłości, Bóg jest miłością”
(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Wychowanie do świadomego kształtowania siebie w oparciu o dekalog;
- Ukazanie wartości życia zgodnego z dekalogiem na przykładzie świętego Jana Kantego;
- Wyjaśnienie grzechów przeciw wierze;
- Przedstawienie wartości świętowania i odpoczynku w życiu człowieka wierzącego.

Treści:

- Wartość życia zgodnego z dekalogiem na przykładzie świętego Jana Kantego;
- Dekalog na straży ludzkiej wolności;
- Grzechy przeciw wierze m.in.: ateizm, agnostycyzm, spirytyzm, tarot, wróżbiarstwo, bioenergoterapia, okultyzm;
- Symbole chrześcijańskie i niechrześcijańskie;
- Imiona Boże w Starym i Nowym Testamencie;
- Wartość świętowania i odpoczynku w życiu człowieka wierzącego.

Wymagania:

Uczeń:

- Rozumie dlaczego życie zgodne z dekalogiem stanowi wartość w oparciu o przykład świętego Jana Kantego;
- Wie dlaczego warto przestrzegać w życiu codziennym dekalogu;
- Charakteryzuje grzechy przeciw wierze i wie dlaczego stanowią one zagrożenie oraz naruszają pierwsze przykazanie Boże;
- Umie wyjaśnić symbole chrześcijańskie i niechrześcijańskie;
- Potrafi wyjaśnić dlaczego Imię Boga jest święte;
- Zna wartość świętowania i odpoczynku.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tradycje literackie: konteksty biblijne. Wartości: prawda, dobro, wiara.
- Wiedza o kulturze: Kultura czasu wolnego.
- Wiedza o społeczeństwie: Podstawowe prawa i wolność człowieka.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Umiejętne wykorzystanie czasu na odpoczynek.

II. BĘDZIESZ MIŁOWAŁ SWEGO BLIŹNIEGO
„Jeśli człowiek rzeczywiście kocha miłością Bożą, będzie również miłował brata”
(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Kształtowanie postawy otwarcia się na budowanie trwałych relacji w swojej rodzinie;
- Przybliżenie nauczania bł. Jana Pawła II na temat sensu starości;
- Ukazanie ojczyzny jako matki każdego człowieka;
- Grzechy przeciwko przykazaniom Bożym;
- Zachęcenie do odkrywania świętości we własnym życiu.

Treści:

- Karta praw rodziny na podstawie *Familiaris consortio*;
- Zadania ludzi starych w społeczeństwie i rodzinie na podstawie Listu bł. Jana Pawła II *Do ludzi w podeszłym wieku*;
- Ojczyzna jako matka każdego człowieka;
- Grzechy przeciwko przykazaniom Bożym;
- Powołanie człowieka do świętości.

Wymagania:

Uczeń:

- Wyjaśnia co to jest karta praw rodziny na podstawie *Familiaris consortio*;
- Rozumie dlaczego należy okazywać szacunek i zainteresowanie ludziom starszym; wie jakie są ich zadania w świecie współczesnym;
- Umie wyjaśnić, dlaczego ojczyzna jest matką każdego człowieka;
- Charakteryzuje grzechy przeciw przykazaniom Bożym;
- Rozumie potrzebę kształtowanie siebie w oparciu o wartości płynące z dekalogu;
- Wie na czym polega powołanie do świętości.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tradycje literackie: konteksty biblijne. Wartości: prawda, dobro, wiara. Rozumienie istniejącego w świecie konfliktu aksjologicznego, bycie odbiorcą współczesnej kultury świadomym całej jej skomplikowanej sytuacji.
- Wiedza o kulturze: pojęcie kultury rozumianej jako dorobek artystyczny, kultura rozumiana jako całokształt dorobku ludzkości.
- Filozofia: Dylematy moralne w ujęciu filozoficznym.
- Wiedza o społeczeństwie: Podstawowe prawa człowieka. Możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego
- Podstawy przedsiębiorczości: Ocena zachowania pod względem etycznym.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Obowiązki państwa wobec rodziny. Człowiek wobec niepełnosprawności, starości, choroby, umierania i śmierci, w tym w aspekcie życia rodzinnego.

III. KOŚCIÓŁ – MATKA I WYCHOWAWCZYNI
„Nie może mieć Boga za Ojca, kto nie ma Kościoła za Matkę”
(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Ukazanie przykazań kościelnych jako religijno-moralnych zobowiązań;
- Zachęcenie do odkrywania wartości życia w zgodzie z przykazaniami kościelnymi.

Treści:

- Przykazania kościelne jako zobowiązania religijno-moralne;
- Wartość Eucharystii i sakramentu pojednania w życiu człowieka.;
- Rola czasu pokuty w Kościele;
- Kościół jako wspólnota ludzi ochrzczonych wzajemnie za siebie odpowiedzialnych.

Wymagania:

Uczeń:

- Wie dlaczego przykazania kościelne są religijno-moralnymi zobowiązaniami;
- Rozumie dlaczego w niedzielę i święta powinien uczestniczyć w Eucharystii oraz powstrzymać się od prac niekoniecznych;
- Wyjaśnia na czym polega postawa przebaczenia i miłości płynąca z sakramentu pojednania;
- Rozumie rolę postu we własnym życiu;
- Wyjaśnia dlaczego Kościół jest wspólnotą ludzi ochrzczonych wzajemnie za siebie odpowiedzialnych;
- Wie, że będąc częścią Kościoła jest za niego odpowiedzialny;
- Rozumie dlaczego własne życie powinien budować w oparciu o miłość zdolną do poświęceń.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Wartości: prawda, dobro, wiara.
- Wiedza o kulturze: Motyw miłości i wierności w kulturze.
- Podstawy przedsiębiorczości: Ocena zachowania pod względem etycznym.
- Wychowanie do życia w rodzinie: poszanowanie godności życia ludzkiego i dojrzałe funkcjonowanie w rodzinach i wspólnotach. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospołecznych i prorodzinnych.

IV. KOŚCIÓŁ PRZEZ WIEKI
„Świętość jest zażyłością z Bogiem, jest naśladowaniem Chrystusa ubogiego, czystego i pokornego”
(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Zachęcenie do odkrywania bogactwa płynącego z życia polskich świętych i błogosławionych;
- Ukazanie roli jaką odegrali w Kościele i w świecie święci patroni Europy;
- Przybliżenie potrzeb współczesnego Kościoła w Polsce i na świecie.

Treści:

- Na przykładzie życia świętego M. Kolbe oraz bł. M. Czartoryskiego ukazanie roli świętych i błogosławionych w dziejach Kościoła w Polsce;
- Święci patronowie Europy: Benedykt z Nursji, Cyryl i Metody, Brygida Szwedzka, Katarzyna ze Sieny, Edyta Stein;
- Wartości płynące z chrześcijaństwa dla rozwoju Europy i świata;
- Potrzeby współczesnego Kościoła w Polsce i na świecie;
- Formy pomocy prześladowanym chrześcijanom;
- Bł. Jerzy Popiełuszko kapłan oddany Bogu i Ojczyźnie;
- Działania misyjne Kościoła.

Wymagania:**Uczeń:**

- Charakteryzuje wybrane sylwetki świętych i błogosławionych oraz ich wpływ na rozwój Polski, Europy i świata;
- Wyjaśnia rolę chrześcijaństwa w Europie i świecie;
- Opisuje na podstawie przykładów, pojęcia: *Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym*; dyskryminacja chrześcijan w XXI w.;
- Wyjaśnia jakie wartości są niezbędne w życiu człowieka i narodu na podstawie nauczania bł. Jerzego Popiełuszki;
- Wie w jaki sposób może wspierać misję;
- Rozumie dlaczego ma budować własne życie w oparciu o prawdziwe wartości wpływające z nauczania Kościoła

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: konflikty wartości w świecie (np. równości i wolności, sprawiedliwości i miłosierdzia), źródła tych konfliktów.
- Wiedza o kulturze: kultura popularna, ludowa, masowa, wysoka, narodowa, zglobalizowana. Relacje między kulturami: lokalną, regionalną, narodową i europejską, ujawniające się w konkretnych dziełach sztuki i praktykach kultury.
- Historia sztuki: Podstawowe motywy ikonograficzne i alegorie wybranych pojęć związanych z atrybutami i sposobami przedstawień;
- Historia: Wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki.
- Geografia: Świadomość wartości i poczucie odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze i kulturowe własnego regionu i Polski; patriotyzm i poczucie tożsamości (lokalnej, regionalnej, narodowej) przy jednoczesnym poszanowaniu innych narodów i społeczności – ich systemów wartości i sposobów życia.

V. ROK KOŚCIOŁA
„Niech nigdy nie ustanie nasza adoracja”
(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Zachęcenie do pogłębiania relacji z Chrystusem poprzez celebracje liturgiczne w czasie roku liturgicznego;
- Przybliżenie postaci patrona roku.

Treści:

- Święty Jan Kanty człowiek, który swoim życiem wskazywał ludziom Boga;
- Chrystus obecny w wydarzeniach roku liturgicznego celebrowanych w rodzinie i parafii.

Wymagania:

Uczeń:

- Zna biografię świętego Jana Kantego; opisuje wybrane zagadnienia z jego życia;
- Potrafi wymienić oraz opisać wybrane celebracje roku liturgicznego;
- Rozumie wartość celebracji liturgicznych w życiu swojej rodziny, parafii, Kościoła.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski: Tematy, motywy, wątki: dom, rodzina, motywy roku kościelnego w literaturze i sztuce.
- Geografia: Ciekawość świata poprzez zainteresowanie własnym regionem, Polską, Europą i światem; świadomość wartości i poczucie odpowiedzialności za środowisko kulturowe własnego regionu i Polski.
- Wiedza o kulturze: Zwyczaje regionalne i rodzinne.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU:

„Nie lękajcie się przyjąć Chrystusa!” – słowa bł. Jana Pawła II, to główna myśl katechezy w klasie IV technikum. Wymiar ewangelizacyjny w programie jest mocno związany zarówno z doświadczeniem uczniów jak i nauczaniem Kościoła, wskazującego jak warto żyć w obecnym świecie, budując świat wartości w oparciu o przykazania Boże i kościelne. Młodzież w czasie katechezy powinna znaleźć odpowiedź na pytanie: Dlaczego warto iść drogą przykazań w dorosłym życiu? Życie we współczesnym świecie według przykazań wydaje się trudne, czasami wręcz niemożliwe dla młodego człowieka. Dlatego poprzez zbudowanie na katechezie płaszczyzny porozumienia, warto wyjaśnić jakie korzyści mogą płynąć z życia opartego na drogowskazach danych przez Boga. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż młodzież nie potrzebuje dziś słów, ale autorytetu. Stąd odwołanie do patrona roku świętego Jana Kantego, a także innych postaci świętych i błogosławionych. Zadaniem katechety nie jest podanie gotowych rozwiązań, lecz poprzez stosowanie różnorodnych metod nauczania doprowadzenie młodego człowieka do Chrystusa, który powinien być źródłem jego poszukiwań.

WSPÓLPRACA ŚRODOWISK WYCHOWAWCZYCH

Rodzina

Młodzież na poziomie liceum i technikum po ukończeniu 18 roku życia może sama podejmować decyzję o uczestniczeniu w lekcjach religii. Spotkania z rodzicami powinny mieć raczej charakter informacyjny i poznawczy. Kontynuując jednak współpracę z lat ubiegłych warto podać swoje wymagania i zakres podejmowanych tematów, by zaangażować rodziców w katechezę szkoły ponadgimnazjalnej. Można także zaprosić rodziców do współpracy w działaniach realizowanych na terenie szkoły, czy parafii wynikających z treści przekazywanych na katechezie np. akcjach charytatywnych, koncertach, przedstawieniach teatralnych przygotowanych przez katechizowanych.

Parafia

W duszpasterstwie młodzieżowym szkół ponadgimnazjalnych proponuje się cykl 25 spotkań w parafii, opartych o materiały *3 x M czyli Mocni Mocą Miłości*¹, które uwzględniają następujące wskazania:

- wspomagają katechizowanego w odkrywaniu swego powołania;
- prowadzenie go ku odkrywaniu istoty wspólnoty, w którą wkroczą - małżeństwo jako wspólnota osób;
- wspierają w odkrywaniu zadań we wspólnocie i kształtowaniu umiejętności potrzebnych do życia dla wspólnoty.

Dla realizacji wymienionych wyżej celów, treści katechezy parafialnej ujęte są w cztery bloki tematyczne:

1. *Abyście byli jedno* - rola wspólnoty w życiu człowieka

Człowiek określany jako istota społeczna realizuje swe powołanie we wspólnocie i dla wspólnoty. Następuje to w odniesieniu do różnorodnych wspólnot, w których egzystuje człowiek. Wśród tych wspólnot można wyróżnić: wspólnotę eklezjalną, parafialną, naród, społeczeństwo, rodzinę, grupy rówieśnicze. Dla chrześcijan znaczącą wspólnotą jest Kościół oraz rodzina, która dzięki własnej odrębności, celom życiowym oraz bezpośrednim, intymnym relacjom pomiędzy tworzącymi ją osobami wywiera istotny a czasami prawie determinujący wpływ na życie tychże osób. Rodzina postrzegana jako „domowy Kościół” winna być wspólnotą miłości, życia i prawdy oraz realizować funkcję prorocką, kapłańską i królewską Jezusa poprzez głoszenie słowa Bożego, modlitwę, przyjmowanie sakramentów, życie zgodne z Ewangelią, ofiarę życia, służbę drugiemu człowiekowi. Ma być środowiskiem, które stymuluje realizację powołania. Jednakże prawidłowość tego procesu domaga się znajomości zasad funkcjonowania wspólnoty.

Celem tego bloku tematycznego jest ukazanie znaczenia i sensu wspólnoty, wprowadzenie w warunki jej funkcjonowania, prowadzenie do nabywania umiejętności życia

¹ Materiały stworzone w oparciu o *Program katechezy parafialnej młodzieży szkół ponadgimnazjalnych*, Kraków 2004.

we wspólnocie oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za wspólnotę. Odczytanie roli wspólnoty prowadzi do przyjęcia postawy komunijnej i solidarnego odniesienia do osób tworzących wspólnotę i zachęci do wysiłku przezwyciężania postaw egoistycznych.

2. *Bądźcie doskonałymi* – nabywanie dojrzałości chrześcijańskiej

Odkrycie znaczenia wspólnoty parafialnej i rodzinnej oraz pogłębienie postrzegania zasad jej funkcjonowania powinno inspirować katechizowanego do odkrycia prawdy o tym, jak fundamentalne znaczenie dla każdej wspólnoty ma dojrzałość tworzących ją osób. Czas nauki w szkole ponadgimnazjalnej to czas coraz bardziej poważnego myślenia o potrzebie znalezienia swojej drogi życiowej, czas odkrywania powołania, czas odnajdywania swego miejsca we wspólnotach. Katecheza parafialna nie może pozostać obojętna na te sprawy. Wprost przeciwnie, w atmosferze modlitwy i spokojnej refleksji winna wskazywać podstawowe wartości i zasady życia, na których katechizowany mógłby się oprzeć stając w obliczu podejmowania fundamentalnych dla jego życia decyzji i wyborów. Istotnym w tym wypadku zagadnieniem dla katechezy wprowadzającej do odkrycia zadań we wspólnocie staje się wspieranie uczniów w dojrzałym i pogłębionym poznaniu Tego, który obdarowuje powołaniem - Jezusa Chrystusa oraz uznanie Go za osobistego Mistrza i Pana.

Celem tej grupy tematycznej jest więc, wspomaganie katechizowanego w przeżyciu osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem i ukazania Go jako punktu odniesienia całej egzystencji chrześcijańskiej. Nadto katecheza pragnie ukazać w perspektywie wielości powołań w Kościele konsekwencje tego wyboru oraz pomóc w kształtowaniu dojrzałej postawy ludzkiej i chrześcijańskiej.

3. *Będziesz miłował ...* – rola więzi w konstytuowaniu wspólnoty

Chrześcijanin odkrywa tajemnicę swego powołania poprzez spotkania z Jezusem. Podczas takich spotkań następuje także interioryzacja prawd wiary. W ten sposób dojrzewali w wierze ludzie współcześni Jezusowi, Jego pierwsi uczniowie i w ten sam sposób wzrasta się w wierze i dzisiaj. Przywołanie ewangelicznych spotkań Jezusa z ludźmi Jemu współczesnymi, podczas których dochodziło do zawiązywania z Jezusem więzi osobowej ma duże znaczenie dla zrozumienia przez młodzież rzeczywistości wiary. Odkrycie przez młodych roli osobistej relacji z Chrystusem umożliwiającej wnikanie w tajemnicę prawd wiary i wkraczanie w misterium przykazania miłości Boga i bliźniego ma fundamentalne znaczenie dla budowania więzi małżeńskiej. Wtajemniczenie młodego człowieka w rozumienie sensu i znaczenia tej jedynej i niepowtarzalnej więzi jest procesem, którego etapy kształtują się stopniowo. Nie można zbudować trwałej i doskonałej więzi w małżeństwie, jeśli nie rozwija się w człowieku potrzeby wspólnoty z drugim człowiekiem na poszczególnych etapach jego rozwoju. Nawiązywanie więzi w okresie młodzieńczym stanowi jedno z podstawowych zadań rozwojowych człowieka i jest przygotowaniem do budowania dojrzałych relacji w małżeństwie i rodzinie.

Proponowane w tej grupie tematycznej treści obejmują omówienie podstawowych więzi międzyludzkich oraz ukazują znaczenie więzi wspólnotowych dla rozwoju osoby ludzkiej i realizacji przez nią swego powołania. Świadomość roli, jaką w życiu wspólnoty odgrywają więzi, winna uwrażliwić katechizowanych na wagę podejmowanych przez nich codziennych wyborów. Prawidłowe kształtowanie więzi może wydatnie przyczynić się do budowy wspólnoty a zaniedbania w ich budowaniu mogą być dla wspólnoty czynnikiem destrukcyjnym.

4. *Ślubuję Ci miłość ...* – wspólnota małżonków w Chrystusie

Wspomaganie katechizowanych w odkrywaniu swego miejsca we wspólnocie rodzinnej jest zagadnieniem, wokół którego koncentruje się katecheza parafialna młodzieży. Zmierzając

do realizacji wyznaczonych treści katecheza ta nie może „zapomnieć” o podkreśleniu sakramentalnego charakteru związku małżeńskiego i ukazywaniu obecności Chrystusa w życiu małżonków na sposób sakramentalny. Świadomość tej prawdy ma dla zawiązywanej wspólnoty rodzinnej znaczenie wprost fundamentalne. Doprowadzenie katechizowanych do przeżycia tej prawdy następuje w kilku etapach. W pierwszym rzędzie powinny zostać wyraźnie zaznaczone różnice pomiędzy związkiem sakramentalnym a innymi formami związków międzyludzkich – formalnymi i nieformalnymi. Ukazywanie sakramentalnej strony małżeństwa wiąże się ściśle z akcentowaniem roli modlitwy w procesie tworzenia się związku (modlitwa za przyszłą żonę/męża, modlitwę narzeczonych i małżonków). Wskazaniem jest, aby tego rodzaju działania katechetyczne bazowały na autentycznym świadectwie osób, które w sposób religijny przygotowały się do związku małżeńskiego. Daje to możliwość uczestnikom dokonania pewnej osobistej refleksji a w konsekwencji stwarza szansę zaangażowania się w sprawę własnego małżeństwa na płaszczyźnie wiary i związanych z nią zasad. Kolejnym ważnym elementem przygotowania do małżeństwa jest zapoznanie uczniów z istotą sakramentu, z liturgią i innymi uwarunkowaniami religijno - kulturowymi związanymi z zawieraniem związku małżeńskiego. Usamodzielnienie się osób zawierających związki małżeńskie wpływa na to, iż decyzje o małżeństwie podejmowane są często w oderwaniu od rodziców – rodziny. To powoduje, że zmienia się treść takich pojęć jak m.in. zaręczyny. Ważnym więc elementem treści katechezy winna być także historia, jak i znaczenie poszczególnych, czasem bardzo regionalnych zwyczajów towarzyszących zawieraniu sakramentu małżeństwa.

BĄDŹCIE MOCNI

Katecheza świadectwa wiary

Program nauczania religii w zasadniczej szkole zawodowej odwołuje się do słów bł. Jana Pawła, które wypowiedział na Krakowskich Błoniach w 1979 r.: „Musicie być mocni mocą wiary! Musicie być mocni mocą nadziei (...)! Musicie być mocni mocą miłości”. Katecheza na IV etapie edukacji ma pomóc młodemu człowiekowi odkrywać wiarę, nadzieję i miłość, które są zakorzenione w Ewangeliu Chrystusowej, by wkraczając w dorosłe życie mógł stawać się świadkiem pełnym mocy Bożej. W tym celu wprowadza się także na każdy rok nauczania patrona roku, który poprzez swoją służbę Bogu i człowiekowi ma stawać się niejako drogowskazem na drodze do nieba, by młody człowiek nie bał się wzrastać w świętości.

Program *Bądźcie mocni* pod względem omawianych treści jest podobny jak w liceum i technikum. Zgodnie z reformą programową rozłożony jest na trzy lata kształcenia.

Proponuje się, aby treści związane z rozeznaniem powołania, budowaniem trwałych relacji koleżeńskich i rodzinnych były omówione w klasie trzeciej, ponieważ młodzież właśnie w okresie 17-18 roku życia zadaje najczęściej pytań związanych z tymi zagadnieniami, oczekując od katechety wsparcia w swoim rozwoju zarówno psychicznym jak i duchowym. Zadaniem zatem katechezy jest zbudowanie fundamentu opartego na wierze, nadziei i miłości, by jak mówił Ojciec Święty Benedykt XVI w Madrycie, w czasie XXVI Światowych Dni Młodzieży, uczeń mógł się „zakorzenić i budować na Chrystusie”. Stąd podział treści nauczania w poszczególnych klasach wygląda następująco:

- Klasa I zasadniczej szkoły zawodowej – *Mocni wiarą*;
- Klasa II zasadniczej szkoły zawodowej – *Mocni nadzieją*;
- Klasa III zasadniczej szkoły zawodowej – *Mocni miłością*.

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

5. Analiza i interpretacja tekstów o charakterze religijnym

Uczeń zna różne teksty biblijne i religijne. Potrafi rozpoznać w literaturze zagadnienia poświęcone wierze. Rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami związanymi z religią. Potrafi wyjaśnić zagadnienia związane z historią chrześcijaństwa i rozwojem Kościoła. Umie wykorzystywać teksty o charakterze religijnym w swoim życiu, odwołując się do nich w czasie dyskusji na temat Kościoła i religii oraz kultury i sztuki. Poprzez znajomość tekstów o charakterze religijnym potrafi odnaleźć we współczesnym świecie prawdziwe wartości, które wprowadza we własne życie.

6. Socjalizacja kościelna

Uczeń potrafi poprzez przykłady i świadectwa świętych i błogosławionych odkryć własne miejsce we wspólnotie Kościoła. Staje się świadomym odpowiedzialności, jaka spoczywa na nim jako człowieku wierzącym. Rozumie zadania jakie ma do wypełnienia zarówno w rodzinie, społeczeństwie jak i Kościele. Pogłębia swoje relacje z Chrystusem poprzez życie sakramentalne.

7. Odkrywanie powołania chrześcijańskiego

Uczeń w oparciu o nauczanie Kościoła rozeznaje swoje powołanie w społeczeństwie, rodzinie, wspólnotie Kościoła. Stara się wykorzystywać zdobyte umiejętności i wiedzę we własnym rozwoju. Wprowadza w życie zasady obowiązujące człowieka wierzącego, by pogłębiać relacje z ludźmi i Bogiem.

8. Tworzenie wypowiedzi, obserwacja i doświadczenia

Uczeń potrafi wykorzystywać w swoich wypowiedziach zarówno pisemnych jak i ustnych różne źródła informacji, odwołując się m.in. do: tekstów, obrazów, filmów, map, fotografii. Umie posługiwać się w swoich wypowiedziach tekstami biblijnymi oraz innymi tekstami o charakterze religijnym, w celu budowania wypowiedzi na tematy poruszane w czasie zajęć jak i zagadnieniami związanymi z rozwijaniem własnych zainteresowań.

Klasa I **zasadniczej szkoły zawodowej** ***MOCNI WIARĄ***

Motyw przewodni w klasie pierwszej zasadniczej szkoły zawodowej, opiera się na słowach bł. Jana Pawła II, wypowiedzianych na Krakowskich Błoniach w 1979 r.: „Musicie być mocni mocą wiary!” Do słów tych nawiązywało również hasło wizyty apostolskiej Benedykta XVI w naszym kraju.

Tematyka katechezy wiąże się z pogłębianiem własnej relacji z Chrystusem, opartej o świadectwo życia. Uczniowie w trakcie roku szkolnego mają odkrywać jaka jest ich wiara, poznawać świadectwa o Chrystusie, pogłębiać wiedzę o Kościele. Poprzez wprowadzenie tzw. patrona roku, będą mogli także bliżej poznawać postacie świętych i błogosławionych Kościoła.

Program nauczania katechezy w klasie pierwszej zaczyna się działem I: *Kim jestem?* W oparciu o słowa bł. Jana Pawła II: „Wiara musi przenikać całe życie człowieka”, uczniowie będą mieli możliwość znalezienia odpowiedzi na pytania: Jaka jest moja hierarchia wartości jako chrześcijanina? Jaka jest moja wiara? Pogłębią także wiadomości na temat świętej siostry Faustyny Kowalskiej, która jako patron roku przybliży młodzieży wielkość Bożego Miłosierdzia.

W dziale II: *Biblia*, uczniowie zachęceni przez Ojca Świętego słowami „Weźmy do rąk tę księgę! Przyjmijmy ją od Pana”, pogłębią wiadomości na temat Pisma Świętego, apokryfów oraz historyczności Chrystusa. Będą także mieli okazję poznać metody modlitewnego odczytywania tekstów biblijnych.

Następnie w dziale III: *Taka jest nasza wiara*, uczniowie będą mogli w oparciu o słowa bł. Jana Pawła II „Przyjąć tajemnicę komunii miłości Ojca, Syna i Ducha Świętego we własnym życiu”. Zostaną także zachęceni do stawania się prawdziwymi świadkami wiary wobec innych.

Kolejny dział IV: *Oto Ja Jestem z wami*, pomoże zrozumieć słowa naszego Wielkiego Rodaka, że „Nie można kochać Chrystusa, jeśli nie kocha się Kościoła, który umiłował Chrystus”. Uczniowie będą mieli możliwość pogłębienia własnej odpowiedzialności za Kościół parafialny i diecezjalny.

W dziale V: *Znaki łaski – sakramenty Kościoła*, młodzi ludzie na podstawie sakramentów i sakramentaliów, będą mogli odkrywać słowa bł. Jana Pawła II: „Wiara pozostaje wciąż ta sama, ale jest źródłem wciąż nowego światła”.

Dział VI: *Kościół przez wieki*, pomoże odkrywać słowa Ojca Świętego, iż: „Chrystusa nie można wyłączać z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi”. Uczniowie będą mogli zapoznać się z podstawowymi informacjami na temat powstania i rozwoju Kościoła. Pogłębią swoją wiedzę na temat głównych soborów i wielkich pontyfikatów. Ukazana zostanie również działalność patronów Polski na rzecz naszego narodu.

Wreszcie dział VII: *Gdy się modlicie*, pozwoli na pogłębienie refleksji na temat wartości modlitwy w życiu człowieka wierzącego. Przybliży także bł. Jana Pawła II jako człowieka modlitwy.

W kolejnym dziale (VIII): *Ku nowym niebiosom i nowej ziemi*, zadaniem młodzieży jest odkrywanie prawdy, zawartej w słowach Ojca Świętego iż „naszym mieszkaniem jest niebo”. Poprzez uświadomienie sobie skutków grzechu, pracę nad własnym sumieniem odkrywaniem rzeczy ostatecznych człowieka, uczniowie zostaną zachęceni do rozwoju w sferze moralnej, duchowej i intelektualnej.

W całość programu włączony jest dział IX: *Rok Kościoła*, który ma pokazać uczniom bogactwo liturgii Kościoła w poszczególnych okresach roku liturgicznego. Ma także zachęcić by w myśl słów bł. Jana Pawła II, młodzież „Nie lękała się ofiarować czasu Chrystusowi”.

Tematyka klasy pierwszej dotyczy problemów wiary powiązanych z egzystencjalnymi pytaniami jakie stawia sobie młody człowiek. Poprzez świadectwa wierzących uczniowie będą mogli zmierzyć się z problemami, z którymi nie zawsze potrafią sobie poradzić. Dzięki omawianym zagadnieniom będą także mieli okazję do pogłębionej refleksji nad korzeniami chrześcijaństwa oraz swoim miejscem we wspólnocie parafialnej. Wprowadzając w cały rok pracy nauczanie bł. Jana Pawła II, uczniowie będą mieli szansę poznawać spuściznę, jaką pozostawił po sobie nasz Wielki Rodak.

I. *KIM JESTEM?*

"Wiara musi przenikać całe życie człowieka"

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Przygotowanie ucznia do autorefleksji nad własną wiarą;
- Uświadomienie roli grupy w rozwoju lub zagrożeniach wiary;
- Przybliżenie postaci świętej siostry Faustyny Kowalskiej jako patrona roku.

Treści:

- Mój Kościół - moja parafia, diecezja, Kościół powszechny;
- Mój świat - dom, przyjaciele, grupa rówieśnicza, nowa klasa i szkoła, ojczyzna;
- Hierarchia wartości chrześcijanina;
- Różnica pomiędzy wiarą w Boga a ufnością pokładaną w Bogu;
- Misja świętej siostry Faustyny - koronka do Bożego miłosierdzia, godzina miłosierdzia, Wspólnota Sióstr Służebnic Bożego Miłosierdzia, obraz Jezusa Miłosiernego.

Wymagania:

Uczeń:

- Potrafi odnaleźć swoje miejsce w Kościele;
- Umie wyjaśnić jaka jest rola grupy w rozwoju lub zagrożeniach wiary ;
- Wyjaśnia dlaczego chrześcijanin ma patrzeć na swoje życie w perspektywie wieczności;
- Uzasadnia wiarę w istnienie Boga;
- Ukazuje rolę miłosierdzia Bożego w życiu chrześcijanina.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Człowiek jako osoba, jego tożsamość i rozwój w wymiarze emocjonalnym, intelektualnym, fizycznym, moralnym, duchowym. Kultura osobista.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Odkrywanie sensu życia. Wielowymiarowość człowieka: płaszczyzna psychiczna, moralna, religijna, społeczna, biologiczna.

II. BIBLIA

**„Weźmy do rąk tę księgę! Przyjmijmy ją od Pana”
(bl. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Przybliżenie podstawowych informacji na temat Pisma Świętego;
- Zachęcenie do szukania swojego sensu życia w perspektywie Biblii;
- Ukazanie potrzeby modlitewnego czytania Słowa Bożego w życiu;
- Ukazanie Jezusa jako postaci historycznej.

Treści:

- Powstanie, podział, języki biblijne; sposoby egzegezy biblijnej;
- Interpretacja wypowiedzi biblijnych na temat nauk ścisłych (przyrodniczych, astronomicznych);
- Biblia źródłem informacji historycznych;
- Metody modlitewnego czytania Pisma Świętego;
- Apokryfy - najważniejsze informacje (tematyka i problematyka pseudo-ewangelii np. Judasza, Marii Magdaleny);
- Źródła chrześcijańskie i poza chrześcijańskie o Chrystusie.

Wymagania:

Uczeń:

- Interpretuje wypowiedzi biblijne dotyczące nauk ścisłych;
- Uzasadnia dlaczego Pismo Święte jest Słowem Boga skierowanym do człowieka;
- Umie zastosować modlitewne metody czytania Pisma Świętego w swoim życiu;
- Umie omówić treść niektórych apokryfów, rozumie dlaczego nie weszły do kanonu Pisma Świętego;
- Interpretuje poszczególne źródła chrześcijańskie i poza chrześcijańskie mówiące o życiu Jezusa lub Jego apostołów.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Rozumienie tekstów literackich. Techniki wyszukiwania informacji. Sposoby selekcji informacji i krytycznego odbioru.

IV. TAKA JEST NASZA WIARA

**„Przyjąć tajemnicę komunii miłości Ojca, Syna i Ducha Świętego we własnym życiu”
(bl. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Pogłębienie wiadomości na temat Trójcy Świętej;
- Przybliżenie i omówienie prawdziwego obrazu Boga;
- Zachęcenie do szukania Boga w codzienności oraz stawania się świadkiem wiary dla innych;

- Formowanie świadomości uczniów jaka była rola Maryi w historii zbawienia.

Treści:

- Przymioty Boga - miłosierdzie, sprawiedliwość, wszechwiedza, dobroć, wszechobecność, prawdomówny, opatrność;
- Dogmat o Trójcy Świętej;
- Interpretacja tekstów biblijnych ukazujących poszczególne Osoby Boskie oraz ich jedność w Naturze;
- Biblijne opisy stworzenia świata i człowieka;
- Pojęcie odkupienia i zbawienia;
- Teksty biblijne wskazujące na Bóstwo i Człowieczeństwo Jezusa;
- Duch Święty działający w Kościele i poprzez Kościół;
- Elementy wiary: wierzyć w istnienie Boga, wierzyć Bogu, zaufać Mu;
- Świadek wiary;
- Rola Maryi w historii zbawienia.

Wymagania:

Uczeń:

- Charakteryzuje każdy z przymiotów Boga na podstawie biblijnej;
- Szuka własnych sposobów na poznawanie Boga w życiu;
- Zna i interpretuje dogmat o Trójcy Świętej;
- Wyjaśnia problem pomiędzy wiarą a nauką dotyczącym kwestii stworzenia świata;
- Wyjaśnia jaką rolę miał Jezus w akcie odkupienia człowieka;
- Zna i wyjaśnia teksty biblijne wskazujące na boską i ludzką naturę Jezusa;
- Wymienia sposoby działania Ducha Świętego w historii zbawienia oraz życiu chrześcijanina;
- Ukazuje rolę dawania świadectwa wiary w świecie;
- Umie wyjaśnić rolę Maryi w historii zbawienia.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Techniki wyszukiwania informacji. Sposoby selekcji informacji i krytycznego odbioru.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Tożsamość człowieka.
- Podstawy przedsiębiorczości: Etyka zawodowa.

IV. OTO JA JESTEM Z WAMI

**„Nie można kochać Chrystusa, jeśli nie kocha się Kościoła, który umiłował Chrystus”
(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Wyjaśnienie związku Jezusa Chrystusa z założonym przez Niego Kościołem;
- Pomoc w zrozumieniu prawdy, że każdy z nas jest Kościołem;
- Przybliżenie treści związanych z działaniami Kościoła;
- Pogłębienie wiedzy na temat misji pasterskiej papieża oraz Kolegium Biskupiego;

- Ukazanie roli Urzędu Nauczycielskiego Kościoła;
- Wzbudzenie ufności w Boską asystencję udzieloną apostołom oraz świętemu Piotrowi;
- Ukazanie Maryi jako Pośredniczki pomiędzy Jezusem a ludźmi;
- Pogłębienie więzi ze wspólnota Kościoła.

Treści:

- Kościół zapowiedzią nadejścia Nowego Królestwa;
- Interpretacja tekstów biblijnych ukazujących poczwórną misję Kościoła;
- Potrójna misja chrześcijanina - prorocka, królewska, kapłańska;
- Nieomyślność papieża, wypowiedzi *ex cathedra*;
- Urząd Nauczycielski Kościoła;
- Kościół partykularny i władze stojące na jej czele;
- Osoby świeckie i konsekrowane wezwane do budowania Kościoła w świecie;
- Grupy, ruchy, stowarzyszenia, akcje działające w Kościele, apostołstwo świeckich;
- Maryja Matka Kościoła.

Wymagania:

Uczeń:

- Umie wyjaśnić genezę powstania Kościoła;
- Interpretuje teksty biblijne, które opisują założenie Kościoła;
- Charakteryzuje w czym wyrażają się przymioty Kościoła;
- Wyjaśnia co znaczy, że Kościół jest partykularny;
- Omawia poszczególne sposoby realizacji potrójnej misji Chrystusa we własnym życiu;
- Zna misję i znaczenie Kolegium biskupów oraz papieża w Kościele;
- Charakteryzuje w czym wyraża się misja wiernych świeckich oraz osób konsekrowanych w Kościele;
- Wyjaśnia w czym wyraża się nieomyślność papieża i w jakich sprawach może papież wypowiadać się *ex cathedra*;
- Umie wymienić formy i sposoby zaangażowania się w działalność Kościoła parafialnego;
- Wie jak należy interpretować tytuł odnoszący się do Maryi – Matka Kościoła;

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Różnorodność relacji osobowych i zachowań społecznych. Zasady komunikacji. Dzieła sztuki klasycznej i użytkowej. Sposoby selekcjonowania informacji.

V. ZNAKI ŁASKI – SAKRAMENTY KOŚCIOŁA
„Wiara pozostaje wciąż ta sama, ale jest źródłem wciąż nowego światła”
(bl. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Pogłębienie świadomości jaką rolę w życiu chrześcijanina mają sakramenty;
- Uświadomienie, dlaczego sakramenty są niezbędne w drodze do nieba;
- Poszerzenie wiedzy na temat znaków, gestów, postaw, symboli używanych podczas Mszy Świętej;
- Ukazanie sakramentaliów jako duchowego dobra na drodze do nieba.

Treści:

- Analiza tekstów biblijnych odnoszących się do poszczególnych sakramentów;
- Znaczenie sakramentów na drodze życia chrześcijańskiego;
- Sakramenty wtajemniczenia;
- Liturgia sakramentu chrztu;
- Skutki i zadania wynikające z sakramentu bierzmowania;
- Formy sprawowania Mszy Świętej;
- Podstawy biblijne sakramentu spowiedzi;
- Cierpienie i choroba darem miłości dla braci;
- Znaczenie i skutki sakramentu małżeństwa;
- Ukazuje skutki i znaczenie sakramentu małżeństwa;
- Cechy charakterystyczne sakramentaliów.

Wymagania:

Uczeń:

- Zna teksty biblijne ukazujące ustanowienie lub sprawowanie sakramentów;
- Wyjaśnia jakie jest znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina;
- Definiuje pojęcie sakramentu;
- Omawia poszczególne zobowiązania wynikające z przyjęcia sakramentów;
- Umie omówić czym są sakramenty wtajemniczenia;
- Zna i interpretuje fragmenty biblijne ukazujące Eucharystię;
- Zna strukturę Mszy Świętej;
- Wyjaśnia w czym wyraża się świadome uczestnictwo w Mszy Świętej;
- Wyjaśnia w czym wyraża się odpowiedzialność za każdy czyn;
- Wie w jaki sposób chrześcijaństwo spogląda na chorobę i cierpienie;
- Ukazuje skutki i znaczenie sakramentu małżeństwa;
- Ukazuje kapłana w który obecny jest Chrystus;
- Wyjaśnia pojęcie sakramentaliów rozumiejąc ich sens i znaczenie udzielania przez Kościół.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Zagrożenia życia społecznego. Główne problemy współczesności.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Pozytywna postawa wobec życia ludzkiego, osób niepełnosprawnych i chorych. Poszanowanie godności życia ludzkiego i dojrzałego funkcjonowania w rodzinie.

VI. KOŚCIÓŁ PRZEZ WIEKI

**„Chrystusa nie można wyłączać z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi”
(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Pogłębienie świadomości w jaki sposób powstał Kościół;
- Przybliżenie historii prześladowań pierwszych wieków oraz współczesnych chrześcijan;
- Przedstawienie soborów jako odpowiedzi na istniejące wątpliwości i trudności rodzące się w Kościele i świecie;
- Ukazanie działalności patronów Polski na rzecz naszego narodu.

Treści:

- Chrystus założycielem Kościoła - sposób powołania apostołów, misja świętego Piotra;
- Tworzący się Kościół na tle panującej religii rzymskiej i żydowskiej;
- Prześladowania chrześcijan mające miejsce na przestrzeni roku 64-311;
- Historia dotycząca edyktu mediolańskiego z 313 roku dającego chrześcijanom wolność religijną; Współczesne prześladowania chrześcijan;
- Postanowienia i problematyka najważniejszych soborów: Sobór Jerozolimski, Nicejski, Konstantynopolitański, Efeski, Chalcedoński, Trydencki, Watykański I i II;
- Patroni Polski: święty Wojciech, święty A. Boboła, święty Kazimierz Jagiellończyk.

Wymagania:

Uczeń:

- Zna specyfikę Kościoła pierwszych wieków;
- Wie w jakiej sytuacji religijno-politycznej powstał Kościół;
- Wymienia edykty prześladowcze oraz opisuje znaczenie edyktu mediolańskiego dla chrześcijan;
- Omawia problem współczesnych form prześladowania chrześcijan w świecie;
- Charakteryzuje problematykę niektórych soborów;
- Wyjaśnia rolę każdego z patronów Polski w historii naszego narodu.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Zagrożenia życia społecznego. Główne problemy współczesności. Konflikty i zasady ich konstruktywnego rozwiązywania; przeobrażenia polityczno-gospodarcze Polski, Europy i świata.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Pozytywna postawa wobec życia ludzkiego. Poszanowanie godności życia ludzkiego

VII. GDY SIĘ MODLICIE **„Wypłyn na głębię”** **(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Umiejętność odczytywania i interpretowania wskazań ewangelicznych w przeżywanej rzeczywistości (osobistej, rodzinnej, szkolnej, otaczającego świata);
- Zachęcenie do relacji z Bogiem poprzez osobistą modlitwę;
- Pogłębienie świadomości w jaki sposób Bóg prowadzi dialog z człowiekiem na przykładach postaci biblijnych i świętych;
- Ukazanie bł. Jana Pawła II jako świadka zawierzenia Bogu.

Treści:

- Modlitwa *Ojcze nasz* wyrazem pokornej i radosnej ufności złożonej w Ojcu;
- Bł. Jan Paweł II jako świadek zawierzenia Bogu;
- Wyjaśnienie w czym wyraża się miłość do Boga i bliźniego;
- Powołanie chrześcijan do życia według błogosławieństw;
- Sposoby świadczenia uczynków miłosierdzia na co dzień.

Wymagania:

Uczeń:

- Definiuje pojęcie modlitwy oraz charakteryzuje jej rodzaje;
- Wyjaśnia jakie problemy można napotkać na drodze modlitwy;
- Wyjaśnia dlaczego modlitwa *Ojcze nasz* jest wyrazem pokornej i radosnej ufności skierowanej do Ojca;
- Wymienia przykłady świadczące o głębi modlitwy bł. Jana Pawła II oraz o bliskiej relacji z Bogiem;
- Ukazuje życie chrześcijanina w świetle błogosławieństw;
- Ukazuje Kościół jako wspólnotę miłości.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Techniki wyszukiwania informacji. Rodzaje źródeł informacji. Sposoby selekcji informacji i krytycznego odbioru. Organizacja czasu własnego – nauka, praca, wypoczynek.

VIII. KU NOWYM NIEBIOSOM I NOWEJ ZIEMI **„Naszym mieszkaniem jest niebo”** **(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Zachęcenie do pracy nad własnym charakterem;
- Kształtowanie postawy osobistego rozwoju i troski o innych;

- Wychowanie do postawy formowania sumienia;
- Wyjaśnienie kim są aniołowie, jaka jest ich rola w historii zbawienia człowieka;
- Kształtowanie postawy wierności i posłuszeństwa Bogu.

Treści:

- Wyjaśnienie pojęć: cnota, cnoty kardynalne, cnoty teologalne;
- Wyjaśnienie pojęć: konsumpcjonizm, materializm;
- Treść orędzia bł. Jana Pawła II na XVIII światowy Dzień Młodzieży;
- Pojęcie grzechu i jego skutki;
- Grzechy Kościoła w nauczaniu bł. Jana Pawła II;
- Sumienie i sposoby jego formowania;
- Wyjaśnienie kim są aniołowie;
- Biblijne wydarzenia w których uczestniczą aniołowie i zadania jakie spełniają;
- Wyjaśnienie : pochodzenia szatana, celów i sposobów działania;
- Wyjaśnienie terminów; paruzja, zmartwychwstanie ciała;
- Nauczanie Kościoła o sądzie ostatecznym na podstawie Biblii i KKK;

Wymagania:

Uczeń:

- Wyjaśnia pojęcie cnoty, zna rozróżnienie cnót, wymienia i interpretuje cnoty kardynalne;
- Rozumie zagrożenia jakie niesie postawa konsumpcjonizmu i materializmu;
- Charakteryzuje co to jest grzech i zna rozróżnienie grzechów;
- Zna rolę bł. Jana Pawła II w przygotowaniu i wyznaniu win Kościoła;
- Wie co to jest sumienie i jak należy je kształtować oraz co stanowi o jego dojrzałości;
- Umie wyjaśnić jaką rolę pełnią aniołowie w historii zbawienia;
- Charakteryzuje cele i sposoby działania szatana;
- Opisuje istotę sądu ostatecznego i sądu szczegółowego;
- Potrafi wymienić i omówić fragmenty Biblii i KKK mówiące czym jest niebo, czyściec, piekło.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Człowiek jako osoba, jego tożsamość i rozwój w wymiarze emocjonalnym, intelektualnym, fizycznym, moralnym, duchowym. Kultura osobista.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Odkrywanie sensu życia. Wielowymiarowość człowieka: płaszczyzna psychiczna, moralna, religijna, społeczna, biologiczna.

IX. ROK KOŚCIOŁA **„Nie lękajcie się ofiarować waszego czasu Chrystusowi”** **(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Pogłębienie rozumienia wydarzeń wynikających z roku liturgicznego;
- Przybliżenie postaci patrona roku;

- Zachęcenie do pogłębiania relacji z Bogiem.

Treści:

- Charakterystyka poszczególnych okresów roku liturgicznego;
- Najważniejsze kwestie nauczania bł. Jana Pawła II skierowanego do młodzieży (wychowanie do wiary, wychowanie do miłości, wychowanie do wolności);
- Przybliżenie życia świętej siostry Faustyny Kowalskiej;
- Zachęcenie do odkrywania Bożego Miłosierdzia.

Wymagania:

Uczeń:

- Charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego;
- Rozumie istotę kultu świętych;
- Zna różne formy świętowania w poszczególnych okresach roku liturgicznego;
- Wyjaśnia nauczanie bł. Jana Pawła II skierowane do młodzieży;
- Zna biografię świętej siostry Faustyny Kowalskiej.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Człowiek jako istota społeczna. Zasady selekcjonowania informacji i krytycznego ich odbioru.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Podstawy kształtowania więzi międzyludzkich opartych na empatii. Sposoby nawiązywania kontaktów w sytuacjach trudnych.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU:

Punktem wyjścia dla nauczania religii w klasie pierwszej zasadniczej szkoły zawodowej są słowa bł. Jana Pawła II „Musicie być mocni mocą wiary!”, które odwołują się do doświadczenia egzystencjalnego młodego człowieka. Poprzez wprowadzenie patrona roku, którym jest święta siostra Faustyna Kowalska uczniowie mają możliwość pogłębienia własnej wiary o spotkanie z Bożym Miłosierdziem, które objawia się zarówno na kartach Pisma Świętego jak i w sakramentach. Treści omawiane w klasie I mają na celu odnowić w katechizowanych obraz Kościoła oraz Chrystusa. Zwracając szczególną uwagę na doświadczenie wiary w życiu katechizowanych, prezentowane treści odwołują się do świadectw świętych i błogosławionych, ale także zwykłych ludzi trwających w nauce Chrystusa. Ponieważ na tym etapie młodzież często szuka wzorców, z którymi może się identyfikować, szczególną uwagę zwraca się na świat wartości prezentowany w nauczaniu bł. Jana Pawła II czy Benedykta XVI. Zachęca się także do regularnego uczestnictwa w życiu Kościoła poprzez częste korzystanie z sakramentów, zwłaszcza sakramentu pojednania i Eucharystii. Program przybliży także wybrane zagadnienia z historii Kościoła, by uczniowie znając własne korzenie mogli identyfikować się w życiu z Ewangelią Chrystusową. W katechezach zwraca się uwagę na przekazywanie treści metodami aktywizującymi, mającymi na celu pobudzenie katechizowanych do szukania odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Przybliżając treści związane z liturgią, Biblią, Kościołem, katecheta odwołuje się m.in. do dramy, dyskusji, metod plastycznych i gier dydaktycznych. Zwraca się także uwagę, by katecheza była oparta o wzajemny dialog między katechetą a katechizowanym. Zadaniem katechety jest budowanie w uczniu postawy otwarcia się na treści płynące z Ewangelii.

Klasa II **zasadniczej szkoły zawodowej**

MOCNI NADZIEJĄ

Motywy przewodnim katechezy w klasie II są słowa bł. Jana Pawła II, wypowiedziane na Krakowskich Błoniach w 1979 r.: „Musicie być mocni mocą nadziei, która przynosi pełną radość życia i nie pozwala zasmucać Ducha Świętego!” Do słów tych nawiązuje także Ojciec Święty Benedykt XVI w czasie homilii wygłoszonej w Krakowie w 2006 r., zachęcając byśmy „Trwali mocni w nadziei”.

Program nauczania w klasie II stanowi kontynuację programu z poprzedniej klasy. Ma na celu pogłębienie relacji z Bogiem oraz odkrywania Jego znaków w świecie, poprzez przybliżenie treści ukazujących wyjątkowość nauczania Chrystusa. Poprzez wprowadzenie patrona roku, którym jest święta Jadwiga Królowa, zachęca się także do kształtowania postawy odpowiedzialności za Kościół i ojczyznę.

W dziale I: *Wierność prawdzie*, uczniowie w oparciu o słowa bł. Jana Pawła II „Wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy”, odpowiedzą sobie na pytania: Czym jest wiara? Jakie są grzechy przeciw wierze? Czym jest religia? W jaki sposób Bóg objawia się człowiekowi? Będą mieli także możliwość odkryć wyjątkowość chrześcijaństwa na tle wielkich religii świata. Zostaną zachęcani do odkrywania własnego miejsca w Kościele.

Dział II: *Szukając Królestwa Bożego*, pomoże w myśl słów Papieża Polaka odkrywać, że: „Królestwo Boże jest w nas przez wiarę. Chociaż zaś wiara „czyni takie cuda” - to jednak ono samo jest jeszcze większym „cudem.” Młodzież pogłębi wiedzę na temat zagadnień związanych z wolnością oraz świętością. Przybliżone zostaną także podstawowe zagadnienia z katolickiej nauki społecznej m.in. na temat zasad solidarności, dobra wspólnego, pomocniczości.

W dziale III: *Kościół przez wieki*, pogłębione zostaną treści związane z historią Kościoła ponieważ jak mówi bł. Jan Paweł II: „Chrystusa nie można wyłączać z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi”. Uczniowie bliżej poznają nauczanie społeczne papieży oraz Soborów Trydenckiego i Watykańskiego II. Poprzez odwołanie do nauczania papieskiego oraz patrona roku, młodzież zostanie zachęcona do kształtowania postawy odpowiedzialności za ojczyznę.

Dział IV: *Ku nowym niebiosom i nowej ziemi*, rozwinie myśl Ojca Świętego przekazaną w słowach „Bóg, który nie pozwala się prześcignąć w hojności, wynagrodzi wam stokrotnie i da wam życie wieczne.” Młodzież będzie mogła pogłębić swoją wiedzę na temat piekła, czyśćca, nieba, a poprzez ukazanie postaci świętego Stanisława Kazimierczyka pogłębić relację z Chrystusem obecnym w Eucharystii.

Wreszcie dział V: *Rok Kościoła*, oparty na słowach bł. Papieża Polaka „Całość twojego życia sięga nieskończenie dalej niż jego granice ziemskie: Czeka cię niebo”, został poświęcony zagadnieniom wpływającym z liturgii Kościoła.

I. WIERNOŚĆ PRAWDZIE

„Wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzi unosi się ku kontemplacji prawdy”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Odkrywanie Boga jako stwórcy świata i człowieka;
- Przybliżenie postaci świętej Jadwigi Królowej jako patrona roku, ukazanie dziedzictwa jakie wniosła w historię Kościoła w Polsce;
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za budowanie relacji z Chrystusem i drugim człowiekiem; poprzez odkrywanie bogactwa jakie płynie z objawienia Bożego.

Treści:

- Świat ukazuje Boga: wiara akt ludzkim; drogi odkrywania Boga;
- Święta Jadwiga Królowa i jej rola w historii Polski i Kościoła;
- Chrystus jako fundament Kościoła;
- Relacje między objawieniem chrześcijańskim a religiami nie chrześcijańskimi;
- Rola ekumenizmu i dialogu z religiami nie chrześcijańskimi w Kościele;
- Różnica między ruchem religijnym w Kościele a sektą.

Wymagania:

Uczeń:

- Wie, co jest fundamentem wiary, umie wyjaśnić czym jest wiara;
- Ma świadomość jak ważne jest świadectwo życia wiarą;
- Wyjaśnia jaką rolę odegrała święta Jadwiga Królowa w historii Polski i Litwy oraz jej wkład w rozwój kultury i historię Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- Umie wyjaśnić relacje między objawieniem chrześcijańskim a religiami nie chrześcijańskimi;
- Wyjaśnia chrystocentryczny charakter wspólnoty Kościoła;
- Zna historię podziału chrześcijaństwa;
- Wie na czym polega ekumenizm i dialog międzyreligijny;
- Przedstawia różnice między chrześcijaństwem a judaizmem;
- Charakteryzuje różnice między chrześcijaństwem a islamem;
- Umie dokonać porównania chrześcijaństwa z buddyzmem;
- Wyjaśnia wpływ hinduizmu na inne religie i współczesne ruchy religijne;
- Wie czym jaka jest rola ruchów religijnych w Kościele;
- Zna niebezpieczeństwa jakie niesie ze sobą przynależność do sekt.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Techniki i sposoby wyszukiwania informacji. Dzieła sztuki klasycznej i użytkowej. Zasady selekcji informacji i krytycznego odbioru. Prawa chroniące religie w systemie prawnym.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Rozumienie siebie i najbliższego otoczenia; umiejętność poszukiwania i udzielania odpowiedzi na pytania: Kim jest człowiek? Jakie są jego cele i zadania życiowe? Jaki jest sens życia?

II. SZUKAJĄC KRÓLESTWA BOŻEGO

„Królestwo Boże jest w nas przez wiarę. Chociaż zaś wiara „czyni takie cuda” - to jednak ono samo jest jeszcze większym „cudem”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Ukazanie Chrystusa jako zwycięzcy zła, który ofiarowuje człowiekowi wolność, świętość i prawdę;
- Zachęcenie do pracy nad sobą oraz walki ze złem.

Treści:

- Świętość jako zaproszenie do szczęścia i doskonałości;
- Wolność jako możliwość wybierania między dobrem a złem;
- Zło dobrem zwyciężaj (przybliżenie sylwetki kard. A.S. Sapielhy);
- Przyczyny zła i konsekwencje grzechu pierworodnego;
- Nauka Kościoła na temat zaangażowania społecznego oraz politycznego ludzi wierzących;

Wymagania:

Uczeń:

- Wie, że jest wezwany do świętości i dąży do świętości w swoim życiu;
- Rozumie, że wolność daje możliwość wybierania między dobrem a złem;
- Wyjaśnia rolę kard. A.S. Sapielhy w historii Polski i Kościoła;
- Rozumie, że zbawienie polega na zawierzeniu Chrystusowi Jego miłości;
- Charakteryzuje co to jest grzech i zna rozróżnienie grzechów;
- Opisuje zagrożenia jakie niesie ze sobą uleganie pokusom;
- Wie jak kształtować swoje sumienie oraz co stanowi o dojrzałości sumienia;
- W oparciu o życie bł. Anieli Salawy umie wyjaśnić na czym polega chrześcijański styl pracy;
- Stara się we własnym życiu dobrze organizować czas i umiejętnie korzysta z czasu wolnego;
- Świadomie korzysta z różnych form kultury;
- Potrafi wytłumaczyć zasady solidarności, dobra wspólnego, pomocniczości;
- Rozumie na czym polega zaangażowanie chrześcijanina w życie społeczne i polityczne.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Różnorodność relacji osobowych i zachowań społecznych. Człowiek jako istota społeczna. Kultura osobista, style życia.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospołecznych i prorodzinnych. Tożsamość człowieka.

III. KOŚCIÓŁ PRZEZ WIEKI

**„Chrystusa nie można wyłączać z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi”
(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Ukazanie wybranych zagadnień z historii Kościoła;
- Przedstawienie powodów zwołania Soborów Trydenckiego i Watykańskiego II;
- Przybliżenie roli bł. Jana Pawła II, w przygotowaniu Kościoła do "wyznania win" i "oczyszczenia pamięci" u progu trzeciego tysiąclecia;
- Przedstawienie nauczania społecznego papieży w historii Kościoła;
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za Kościół i ojczyznę.

Treści:

- Przyczyny, cele oraz skutki wypraw krzyżowych;
- Prawda i mity nt. inkwizycji;
- Poglądy i heliocentryczna teoria Galileusza a ówczesna kosmologia;
- Postanowienia Soboru Trydenckiego i odnowa Kościoła Katolickiego;
- Grzechy Kościoła w nauczania bł. Jana Pawła II;
- Nauczanie społeczne papieży m.in.: Leona XIII, Piusa XI, Jana XXIII, Pawła VI, bł. Jana Pawła II;
- Postanowienia Soboru Watykańskiego II;
- Obowiązki wobec Kościoła i ojczyzny.

Wymagania:

Uczeń:

- Wymienia i opisuje przyczyny, cele oraz skutki wypraw krzyżowych;
- Potrafi dokonać rzetelnej oceny inkwizycji i jej znaczenia w Kościele;
- Charakteryzuje stanowisko Kościoła wobec Galileusza;
- Wyjaśnia pojęcia reformacja, kontreformacja;
- Wymienia postanowienia Soboru Trydenckiego;
- Wyjaśnia czym był w Kościele *Dzień Przebaczenia*;
- Zna główne kwestie nauczanie społecznego papieży;
- Zna tematykę dokumentów Soboru Watykańskiego II, rozumie ich znaczenie dla Kościoła;
- Potrafi wyjaśnić co oznacza patriotyzm, naród, ojczyzna, nacjonalizm, tożsamość narodowa;
- Zna i jest gotowy podjąć obowiązki jakie ma wobec ojczyzny.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Dzieła sztuki klasycznej i użytkowej. Sposoby selekcjonowania informacji.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Tożsamość człowieka.

IV. KU NOWYM NIEBIOSOM I NOWEJ ZIEMI

„Bóg, który nie pozwala się prześcignąć w hojności, wynagrodzi wam stokrotnie i da wam życie wieczne”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Kształtowanie postawy świadomego przeżywania własnego życia zwłaszcza realizowania w nim przykazania miłości;
- Zapoznanie z nauką Kościoła nt. nieba, czyśćca, piekła;
- Ukazanie istoty dogmatu o świętych obcowaniu.

Treści:

- Biografia świętego Stanisława Kazimierczyka;
- Nauczanie Kościoła o sądzie ostatecznym (Biblia, KKK);
- Rzeczy ostateczne człowieka;
- Dogmat o świętych obcowaniu;
- Formy pomocy duszom będącym w czyśćcu.

Wymagania:

Uczeń:

- W oparciu o postać świętego Stanisława Kazimierczyka, wyjaśnia rolę modlitwy i Eucharystii w życiu;
- Opisuje istotę sądu ostatecznego i sądu szczegółowego;
- Charakteryzuje rzeczy ostateczne człowieka;
- Potrafi wymienić i omówić fragmenty Biblii i KKK mówiące czym jest niebo, czyściec, piekło;
- Rozumie sens i skuteczność modlitwy za zmarłych;
- Wie co to jest świętych obcowanie.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Człowiek jako osoba, jego tożsamość i rozwój w wymiarze emocjonalnym, intelektualnym, fizycznym, moralnym, duchowym.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Odkrywanie sensu życia. Wielowymiarowość człowieka: płaszczyzna psychiczna, moralna, religijna, społeczna, biologiczna.

V. ROK KOŚCIOŁA

„Całość twójego życia sięga nieskończenie dalej niż jego granice ziemskie: Czeka cię niebo”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Zachęcenie do pogłębienia relacji z Bogiem poprzez wydarzenia roku liturgicznego;
- Przybliżenie postaci patrona roku.

Treści:

- Męka i śmierć Jezusa – zbawcze czyny w perspektywie wcielenia i Paschy;
- Rola świętych we wspólnocie Kościoła;
- Charakterystyka Bożego Narodzenia i tradycji z nim związanych;
- Znaki potwierdzające Zmartwychwstanie Ewangelie o Zmartwychwstaniu;
- Ukazanie dziedzictwa jakie wniosła święta Jadwiga Królowa w historię Kościoła w Polsce oraz odnowę Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wymagania:

Uczeń:

- Wyjaśnia rolę krzyża jako znaku zbawienia;
- Wie, na czym polega kanonizacja i beatyfikacja;
- Rozumie rolę świętych we wspólnocie Kościoła;
- Wie, że jest odpowiedzialny za własny rozwój duchowy i osobistą relację z Bogiem;
- Wyjaśnia jaką rolę odegrała święta Jadwiga Królowa w historii Polski i Litwy.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Organizacja czasu własnego – wypoczynek.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Okresy roku liturgicznego w życiu rodziny.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU:

„Musicie być mocni mocą nadziei, która przynosi pełną radość życia i nie dozwala zasmucać Ducha Świętego!” Te słowa bł. Jana Pawła II wskazują na co w szczególny sposób zwraca uwagę katecheza w klasie II. Uczeń pogłębiając własną wiarę musi odkrywać radość płynącą z jej wyznawania, która napęłni go nadzieją na lepsze jutro. Zadaniem katechezy jest pomoc w odkrywaniu wartości jakie płyną z bycia chrześcijaninem. Katecheta ma także pomóc odkrywać uczniowi jego miejsce we wspólnocie Kościoła. Uczeń musi odpowiedzieć sobie na pytania związane z jego wiarą, religią. Powinien umieć skonfrontować omawiane treści z wiadomościami na temat innych religii. Zadaniem katechezy jest przygotowanie go do tej konfrontacji, w taki sposób, by mógł pogłębić swoją relacją z Chrystusem. Katecheta stwarzając przestrzeń do dialogu, uczy młodego człowieka odkrywania prawdziwej wolności we współczesnym świecie. Stawiając za przykład świętą Jadwigę Królową zachęca się ucznia do kształtowania w sobie postawy odpowiedzialności za Kościół i ojczyznę. By osiągnąć te cele zwraca się szczególną uwagę na metody prowadzenia zajęć, odwołując się w nich do doświadczenia młodego człowieka. Wprowadzając metody aktywizujące np. projektu, burzy mózgów, pogadanki, ćwiczeń konstrukcyjno-praktycznych przybliża się omawiane treści zachęcając ucznia do postawy kreatywności oraz odpowiedzialności za własny rozwój w wierze.

Klasa III **zasadniczej szkoły zawodowej** ***MOCNI MIŁOŚCIĄ***

„Musicie być mocni mocą miłości” – słowa te wypowiedziane przez bł. Jana Pawła II na Krakowskich Błoniach w 1979 r. stanowią myśl przewodnią w katechezie kl. III. Nawiązuje do nich również w 2006 r. papież Benedykt XVI w swojej homilii wygłoszonej w Krakowie, zachęcając wiernych, by „Trwali mocni w miłości!”.

Program klasy III poświęcony jest głównie zagadnieniom związanymi z odkrywaniem powołania życiowego młodego człowieka. Przybliża treści związane z odnajdywaniem Chrystusa na drodze kapłańskiej, zakonnej czy małżeńskiej. Pomaga także odkryć Chrystusa w rodzinie i drugim człowieku. Patronem roku jest święta Gianna Beretta Molla, która własnym życiem wskazuje na wartość poświęcenia i miłości w życiu małżeńskim i rodzinnym.

Dział I: *Powołani do miłości*, odwołuje się do słów bł. Jana Pawła II „Spotkać Jezusa, kochać Go i sprawić, aby był kochany, oto chrześcijańskie powołanie”, które mają zachęcić młodego człowieka do odkrywania własnego powołania zarówno zawodowego jak i życiowego. Młodzież poprzez przykład świętej Gianny Beretta Molla oraz bł. Karoliny Kózkówny ma możliwość zastanowić się nad własnymi wyborami oraz pracą nad sobą.

W dziale II: *Mężczyznę i niewiastę stworzył ich*, myślą przewodnią są słowa Ojca Świętego: „Nie lękajcie się Miłości, która stawia człowiekowi wymagania, które są zdolne uczynić Waszą miłość, prawdziwą miłością”. Treści ukazane w tym dziale mają na celu pogłębienie wiadomości na temat miłości małżeńskiej, jej cech oraz przymiotów. Dzięki przybliżeniu świętych par małżeńskich, uczniowie mogą odkrywać Chrystusa jako źródło łaski sakramentu małżeństwa.

III dział: *Rodzina Bogiem silna*, odwołuje się do myśli bł. Jana Pawła II: „Rodzice jako pierwsi i najważniejsi wychowawcy swoich dzieci”, przez którą przybliża się treści związane z odpowiedzialnym rodzicielstwem. Zwraca się uwagę na świętość życia od poczęcia do naturalnej śmierci. Podkreśla się rolę rodziców w procesie wychowawczym. Zachęca się uczniów do świadomych wyborów oraz kształtowania postawy odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka.

„Każde życie, nawet najmniej znaczące dla ludzi, ma wieczną wartość przed oczami Boga”- to kolejna myśl Papieża Polaka, która stała się mottem działu IV: *Życie ludzkie jest święte*. Zwraca się w nim uwagę na wartość życia ludzkiego oraz zagrożenia jakie niesie współczesny świat. Uczeń zachęcany jest do podejmowania wysiłku na rzecz walki z uzależnieniami. Przybliża się także zagrożenia jakimi są aborcja, eutanazja, eksperymenty medyczne na organizmie ludzkim oraz stanowisko Kościoła dotyczące tych kwestii.

Dział V: *Odpowiadając na miłość*, odwołuje się do słów bł. Jana Pawła II: „Człowiek najpełniej afirmuje siebie, dając siebie. To jest pełna realizacja przykazania miłości”. Szczególną uwagę zwraca się tu na rolę Kościoła w świecie współczesnym. Odwołując się do nauczania bł. Jana Pawła II oraz Benedykta XVI, ukazuje się wartość życia opartego na wierności, jedności, miłości. Poprzez przykład Prymasa Tysiąclecia zachęca się do budowania życia na Chrystusie.

Wreszcie dział VI: *Rok Kościoła* oparty na papieskich słowach: „Całość twojego życia sięga nieskończenie dalej niż jego granice ziemskie: Czekają cię niebo”, podobnie jak w poprzednich latach ukazuje wydarzenia roku liturgicznego.

I. POWOŁANI DO MIŁOŚCI

**„Spotkać Jezusa, kochać Go i sprawić, aby był kochany, oto chrześcijańskie powołanie”
(bł. Jan Paweł II)**

Cele katechetyczne:

- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za budowanie relacji z Chrystusem i drugim człowiekiem;
- Wychowanie do budowania w sobie zaufania i posłuszeństwa względem Boga;
- W oparciu o postać patrona roku świętej Gianny Beretta Molla, kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne wybory;
- Zwrócenie uwagi na rozwój na płaszczyznach: duchowej, intelektualnej, fizycznej;
- Odkrywanie, że czystość jest cnotą, której posiadanie pomaga nam kierować własną seksualnością w taki sposób, że służy ona dobru moralnemu.

Treści:

- Święta Gianna Beretta Molla wzorem człowieka, poświęcającego życie Chrystusowi i drugiemu człowiekowi;
- Maryja wzór posłuszeństwa i zaufania woli Bożej;
- Rola miłości w życiu człowieka;
- Odkrywanie powołania w swoim życiu;
- Zasady pracy nad sobą;
- Rola płciowości w życiu człowieka;
- Zasady poprawnego komunikowanie się;
- Wartość przebaczenia.

Wymagania:

Uczeń:

- Zna życie świętej Gianny Beretta Molla oraz potrafi wyjaśnić dlaczego poświęcenie siebie dla drugiego człowieka stanowi wartość;
- Umie wyjaśnić dlaczego Maryja jest wzorem posłuszeństwa i zaufania Bogu;
- Charakteryzuje pojęcie powołania;
- Rozumie dlaczego powołaniem każdego człowieka jest miłość;
- Potrafi rozróżnić rodzaje powołań, krótko je scharakteryzować;
- Opisuje na czym polega życie zakonne w oparciu o życie świętej Kingi;
- Wyjaśnia na czym polega sakrament kapłaństwa;
- Charakteryzuje terminy: praca nad sobą oraz samowychowanie;
- Wyjaśnia rolę oraz zasady pracy nad sobą;
- Opisuje zadania wynikające z ludzkiej płciowości;
- Charakteryzuje cnotę czystości, zwracając uwagę, na fakt, że służy ona dobru moralnemu w oparciu o życie bł. Karoliny Kózkówny;
- Wymienia i opisuje zasady poprawnego komunikowanie się;
- Opisuje przebaczenie jako proces prowadzący do uzdrowienia wewnętrznego.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Człowiek jako osoba, jego tożsamość i rozwój w wymiarze emocjonalnym, intelektualnym, fizycznym, moralnym, duchowym. Techniki i sposoby wyszukiwania informacji.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Umiejętność świadomego kreowania własnej osobowości. Umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących wyboru drogi życiowej.

II. MEŹCZYŹNĄ I NIEWIASTĄ STWORZYŁ ICH

**„Nie lękajcie się Miłości, która stawia człowiekowi wymagania, które są zdolne uczynić
Waszą miłość, prawdziwą miłością”**

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Wychowanie do miłości, wierności, odpowiedzialności;
- Zachęcenie do odkrywania we własnym życiu roli sakramentu małżeństwa;
- Uświadomienie że, Chrystus w sakramencie małżeństwa w szczególny sposób powołuje kobietę i mężczyznę do wzajemnego świadczenia sobie miłości do uświęcenia się, do współdziałania z Bogiem w przekazywaniu życia;
- Na podstawie *Kodeksu Prawa Kanonicznego* omówienie przeszkód do zawarcia związku małżeńskiego oraz wad zgody małżeńskiej.

Treści:

- Wybór osoby ukochanej, jako proces identyfikacji z konkretnym człowiekiem oraz jego światem wartości;
- Narzeczeństwo jako czas przygotowania do małżeństwa;
- Małżeństwo sakramentalne przymierzem małżonków z Bogiem;
- Chrystus jako źródło łaski sakramentu małżeństwa;
- Odpowiedzialność za drugiego człowieka, szczególnie w relacji małżeńskiej;
- Miłość Chrystusa do Kościoła oraz miłość Kościoła do Chrystusa wzorem do naśladowania dla małżonków;
- Przeszkody do zawarcia związku małżeńskiego oraz wady zgody małżeńskiej (na podstawie *Kodeksu Prawa Kanonicznego*).

Wymagania:

Uczeń:

- Wyjaśnia terminy: narzeczeństwo, konkubinaty, związek małżeński cywilny, związek małżeński sakramentalny, małżeństwo konkordatowe;
- Wymienia dokumenty niezbędne do zawarcia sakramentu małżeństwa;
- Wie co to jest protokół z rozmów kanoniczno-duszpasterskich;
- Charakteryzuje pojęcia węzeł małżeński, separacja, rozwód, orzeczenie nieważności małżeństwa;
- Przedstawia małżeństwo sakramentalne jako przymierze małżonków z Bogiem;
- Wyjaśnia dlaczego Chrystus jest źródłem łaski sakramentu małżeństwa;

- Wyjaśnia na czym polega świętość w małżeństwie; charakteryzuje święte małżeństwa m.in.: bł. Luigi i Maria Beltrame Quattrocchi;
- Wie dlaczego należy naśladować miłość Chrystusa do Kościoła oraz miłość Kościoła do Chrystusa;
- Opisuje przeszkody do zawarcia związku małżeńskiego oraz wady zgody małżeńskiej.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Różnorodność relacji osobowych i zachowań społecznych. Człowiek jako istota społeczna.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Istota, rodzaje i etapy rozwoju miłości. Przygotowanie do małżeństwa. Problemy wierności, zaufania i dialogu. Prawodawstwo dotyczące rodziny. Zawarcie małżeństwa, separacja, rozwód.

III. RODZINA BOGIEM SILNA

„Rodzice jako pierwsi i najważniejsi wychowawcy swoich dzieci” (bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Uświadomienie, że życie ludzkie jest święte od chwili poczęcia do naturalnej śmierci;
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za przekazywanie życia ludzkiego;
- Kształtowanie świadomości, że dziecko jest darem dla małżonków;
- Ukazanie matki i ojca jako autorytetu dla dziecka;
- W oparciu o nauczanie bł. Jana Pawła II kształtowanie postawy odpowiedzialności za rozwój własnej rodziny.

Treści:

- Świętość życia ludzkiego od chwili poczęcia do naturalnej śmierci;
- Różnice pomiędzy naturalnym planowaniem rodziny a antykoncepcją;
- Rozwój dziecka od okresu prenatalnego do pełnoletniości;
- Rola rodziców w życiu dziecka na poszczególnych etapach rozwoju;
- Matka i ojciec jako autorytet;
- Metoda *in vitro* oraz stanowisko Kościoła wobec niej;
- Adopcja alternatywą dla *in vitro*;
- Zagrożenia dla współczesnej rodziny na podstawie *Familiaris consortio*;
- Zadania rodziny chrześcijańskiej na podstawie *Familiaris consortio*.

Wymagania:

Uczeń:

- Potrafi wyjaśnić dlaczego życie ludzkie jest święte od poczęcia do naturalnej śmierci;
- Wyjaśnia co to jest *Dzień Świętości Życia*;
- Wskazuje różnice między naturalnym planowaniem rodziny a antykoncepcją;
- Charakteryzuje etapy rozwoju człowieka;
- Przedstawia rolę ojca i matki w rodzinie;

- Zna stanowisko Kościoła wobec metody *in vitro*;
- Wie jakie są alternatywy dla *in vitro*;
- Na podstawie *Familiaris consortio* wskazuje na zagrożenia dla współczesnej rodziny;
- W oparciu o *Familiaris consortio* wymienia zadania rodziny chrześcijańskiej;
- Wyjaśnia dlaczego rodzina jest komunią osób.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Różnorodność relacji osobowych i zachowań społecznych. Człowiek jako istota społeczna. Konflikty i zasady ich konstruktywnego rozwiązywania.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Metody rozpoznawania płodności. Metody i środki antykoncepcji. Sposoby ich działania i zasady doboru. Macierzyństwo i ojcostwo. Przygotowanie do ról rodzicielskich. Adopcja. Bezdzielnosć. Znaczenie prawidłowych postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka.

IV. ŻYCIE LUDZKIE JEST ŚWIĘTE

„Każde życie, nawet najmniej znaczące dla ludzi, ma wieczną wartość przed oczami Boga”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Ukazanie nauki Kościoła nt. klonowania oraz eksperymentów genetycznych;
- Kształtowanie postawy otwarcia się na życie ludzkie i szanowania go od poczęcia aż do naturalnej śmierci;
- Przybliżenie konsekwencji uzależnień we współczesnym świecie;
- Wychowanie do bycia odpowiedzialnym za własne wybory oraz rozwój.

Treści:

- Zagrożenia płynące z klonowania człowieka oraz eksperymentów genetycznych;
- Świętość życia ludzkiego a aborcja i eutanazja;
- Rola i zadania hospicjum;
- Nauczanie Kościoła nt. kary śmierci oraz uprawnionej obrony;
- Konsekwencje fizjologiczne i psychospołeczne: narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu;
- Destrukcyjne skutki pornografii i seksoholizmu dla życia społecznego i emocjonalnego człowieka;
- Leczenie uzależnień.

Wymagania:

Uczeń:

- Potrafi wytłumaczyć dlaczego aborcja, eutanazja i eksperymenty genetyczne są

- wykroczeniem przeciw przykazaniu „Nie zabijaj”;
- Zna stanowisko Kościoła wobec kary śmierci;
- Charakteryzuje zadania oraz rolę hospicjum;
- Wyjaśnia konsekwencje fizjologiczne i psychospołeczne narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu;
- Zna i charakteryzuje destrukcyjne skutki pornografii i seksuoholizmu dla życia społecznego i emocjonalnego człowieka;
- Opisuje mechanizm uzależnienia;
- Zna przykładowe metody terapii uzależnień.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Człowiek jako istota społeczna. Różnorodność relacji osobowych i zachowań społecznych.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Aborcja jako zagrożenie dla zdrowia psychicznego i fizycznego – aspekty: prawny, medyczny i etyczny. Zagrożenia życia społecznego: alkoholizm, narkomania, agresja, sekty, pornografia. Człowiek wobec niepełnosprawności, starości, choroby, umierania i śmierci, w tym w aspekcie życia rodzinnego.

V. ODPOWIADAJĄC NA MIŁOŚĆ

„Człowiek najpełniej afirmuje siebie, dając siebie. To jest pełna realizacja przykazania miłości”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Na podstawie nauczania bł. Jana Pawła II ukazanie zadań Kościoła we współczesnym świecie;
- Ukazanie stanowiska Kościoła wobec systemów totalitarnych;
- Wychowanie do poszanowania ludzkiej godności i wolności;
- Ukazanie dziedzictwa Prymasa Tysiąclecia kard. S. Wyszyńskiego;
- Przybliżenie pojęcia miłości jako wypełniania woli Bożej oraz służby Bogu i człowiekowi.

Treści:

- Zadania Kościoła we współczesnym świecie w nauczaniu bł. Jana Pawła II;
- Stanowisko Kościoła wobec systemów totalitarnych;
- Różne formy prześladowania chrześcijan w XX i XXI wieku;
- Rola Prymasa Tysiąclecia kard. S. Wyszyńskiego w polskim Kościele;
- Nauczanie Benedykta XVI dotyczące miłości chrześcijańskiej (*Deus caritas est*) i integralnego rozwoju ludzkiego w miłości i prawdzie (*Caritas in veritate*);
- Miłość jako wypełnianie woli Bożej oraz służby Bogu i człowiekowi;
- Nauczania Kościoła o szacunku należnym człowiekowi bez względu na jego wiek;
- Podstawowe obowiązki człowieka wobec wiary.

Wymagania:

Uczeń:

- Charakteryzuje zadania Kościoła we współczesnym świecie na podstawie nauczania bł. Jana Pawła II;
- Wyjaśnia stanowisko Kościoła wobec systemów totalitarnych;
- Wymienia różne formy prześladowania chrześcijan w XX i XXI wieku;
- Opisuje rolę Prymasa Tysiąclecia kard. S. Wyszyńskiego w Polskim Kościele;
- Wyjaśnia nauczanie Benedykta XVI dotyczące miłości chrześcijańskiej i integralnego rozwoju ludzkiego w miłości i prawdzie;
- Ukazuje miłość jako wypełnianie woli Bożej oraz służbę Bogu i człowiekowi;
- Wyjaśnia rolę modlitwy w życiu rodziny;
- Zna nauczanie Kościoła o szacunku należnym człowiekowi bez względu na jego wiek;
- Charakteryzuje podstawowe obowiązki człowieka wobec wiary.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Człowiek jako istota społeczna. Różnorodność relacji osobowych i zachowań społecznych.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Człowiek wobec niepełnosprawności, starości, choroby, umierania i śmierci, w tym w aspekcie życia rodzinnego.

VI. ROK KOŚCIOŁA

„Całość twojego życia sięga nieskończenie dalej niż jego granice ziemskie: Czeka cię niebo”

(bł. Jan Paweł II)

Cele katechetyczne:

- Wprowadzenie w liturgię Kościoła domowego;
- Przybliżenie postaci patrona roku.

Treści:

- Liturgia Kościoła domowego w poszczególnych okresach roku liturgicznego.
- Święta Gianna Beretta Molla jako wzór kobiety i matki, poświęcającej życie Chrystusowi i drugiemu człowiekowi.

Wymagania:

Uczeń:

- Charakteryzuje rolę adwentu w życiu człowieka i rodziny;
- Rozumie nauczanie bł. Jana Pawła II „Wcielenie – wkroczenie wieczności w czas”;
- Wie dlaczego wielki post jest czasem pracy nad sobą;
- Wyjaśnia czym jest zmartwychwstanie dla człowieka wierzącego;
- Zna rolę pielgrzymowania w życiu człowieka wierzącego;
- Wie, że jest odpowiedzialny za własny rozwój duchowy;
- Opisuje świętą Giannę Beretta Molla jako wzór kobiety i matki, poświęcającej życie Chrystusowi i drugiemu człowiekowi.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Blok humanistyczno-społeczny: Dzieła sztuki klasycznej i użytkowej. Różnorodność zachowań społecznych.
- Wychowanie do życia w rodzinie: Życie religijne rodziny.

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU:

Mottem przewodnim programu klasy III są słowa bł. Jana Pawła II „Musicie być mocni mocą miłości”. Uczeń będący na progu dorosłego życia, w tym okresie najczęściej podejmuje decyzje dotyczące swojej przyszłości, szukając odpowiedzi na podstawowe pytanie: Co zrobić, by być szczęśliwym? Stąd treści omawiane odwołują się do doświadczenia uczniów ale także postaci błogosławionych i świętych, którzy we własnym życiu odnaleźli szczęście w Chrystusie. Święta Gianna Beretta Molla, będąca patronem roku, wskazuje młodym ludziom na wartości jakie płyną z rodziny, miłości, poświęcenia, budowania życia na zasadach ewangelicznych. Młodzież w tym okresie najczęściej staje przed wieloma, trudnymi wyborami moralnymi. Dlatego treści omawiane w czasie katechezy mają pomóc dokonywać uczniom w życiu właściwych wyborów, które pomogą im w dorosłym życiu budować trwałe relacje z ludźmi i Bogiem. Katecheta ma za zadanie stworzyć w czasie katechezy płaszczyznę do dialogu, w której uczeń będzie gotowy na podejmowanie rozmowy na nurtujące go problemy. Zadaniem katechezy nie jest podawanie gotowych rozwiązań, ale umiejętna pomoc w ich odkrywaniu poprzez ukazywane treści. Pracując metodami aktywizującymi, uczniowie poprzez dyskusję, pokaz, burzę mózgów powinni odkrywać wartości płynące z nauczania Chrystusowego. Odwołując się do nauczania bł. Jana Pawła II oraz Benedykta XVI, warto w przekazie zwrócić uwagę na wartość życia opartego na wierności, jedności, miłości.

WSPÓŁPRACA ŚRODOWISK WYCHOWAWCZYCH

Rodzina

Młodzież na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej po ukończeniu 18 roku życia może sama podejmować decyzję o uczestniczeniu w lekcjach religii. Spotkania z rodzicami powinny mieć raczej charakter informacyjny i poznawczy. Kontynuując jednak współpracę z lat ubiegłych warto podać swoje wymagania i zakres podejmowanych tematów, by zaangażować rodziców w katechezę szkoły ponadgimnazjalnej. Można także zaprosić rodziców do współpracy w działaniach realizowanych na terenie szkoły, czy parafii wynikających z treści przekazywanych na katechezie np. akcjach charytatywnych, koncertach, przedstawieniach teatralnych przygotowanych przez katechizowanych.

Parafia

W duszpasterstwie młodzieżowym szkół ponadgimnazjalnych proponuje się cykl 25 spotkań w parafii, opartych o materiały *3 x M czyli Mocni Mocą Miłości*², które uwzględniają następujące wskazania:

- wspomagają katechizowanego w odkrywaniu swego powołania;
- prowadzenie go ku odkrywaniu istoty wspólnoty, w którą wkroczą - małżeństwo jako wspólnota osób;
- wspierają w odkrywaniu zadań we wspólnocie i kształtowaniu umiejętności potrzebnych do życia dla wspólnoty.

Dla realizacji wymienionych wyżej celów, treści katechezy parafialnej ujęte są w cztery bloki tematyczne:

5. *Abyście byli jedno* - rola wspólnoty w życiu człowieka

Człowiek określany jako istota społeczna realizuje swe powołanie we wspólnocie i dla wspólnoty. Następuje to w odniesieniu do różnorodnych wspólnot, w których egzystuje człowiek. Wśród tych wspólnot można wyróżnić: wspólnotę eklezjalną, parafialną, naród, społeczeństwo, rodzinę, grupy rówieśnicze. Dla chrześcijan znaczącą wspólnotą jest Kościół oraz rodzina, która dzięki własnej odrębności, celom życiowym oraz bezpośrednim, intymnym relacjom pomiędzy tworzącymi ją osobami wywiera istotny a czasami prawie determinujący wpływ na życie tychże osób. Rodzina postrzegana jako „domowy Kościół” winna być wspólnotą miłości, życia i prawdy oraz realizować funkcję prorocką, kapłańską i królewską Jezusa poprzez głoszenie słowa Bożego, modlitwę, przyjmowanie sakramentów, życie zgodne z Ewangelią, ofiarę życia, służbę drugiemu człowiekowi. Ma być środowiskiem, które stymuluje realizację powołania. Jednakże prawidłowość tego procesu domaga się znajomości zasad funkcjonowania wspólnoty.

Celem tego bloku tematycznego jest ukazanie znaczenia i sensu wspólnoty, wprowadzenie w warunki jej funkcjonowania, prowadzenie do nabywania umiejętności życia we wspólnocie oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za wspólnotę. Odczytanie roli wspólnoty prowadzić ma do przyjęcia postawy komunijnej i solidarnego odniesienia do osób tworzących wspólnotę i zachęcić do wysiłku przezwyciężania postaw egoistycznych.

² Materiały stworzone w oparciu o *Program katechezy parafialnej młodzieży szkół ponadgimnazjalnych*, Kraków 2004.

6. *Bądźcie doskonałymi* – nabywanie dojrzałości chrześcijańskiej

Odkrycie znaczenia wspólnoty parafialnej i rodzinnej oraz pogłębienie postrzegania zasad jej funkcjonowania powinno inspirować katechizowanego do odkrycia prawdy o tym, jak fundamentalne znaczenie dla każdej wspólnoty ma dojrzałość tworzących ją osób. Czas nauki w szkole ponadgimnazjalnej to czas coraz bardziej poważnego myślenia o potrzebie znalezienia swojej drogi życiowej, czas odkrywania powołania, czas odnajdywania swego miejsca we wspólnotach. Katecheza parafialna nie może pozostać obojętna na te sprawy. Wprost przeciwnie, w atmosferze modlitwy i spokojnej refleksji winna wskazywać podstawowe wartości i zasady życia, na których katechizowany mógłby się oprzeć stając w obliczu podejmowania fundamentalnych dla jego życia decyzji i wyborów. Istotnym w tym wypadku zagadnieniem dla katechezy wprowadzającej do odkrycia zadań we wspólnocie staje się wspieranie uczniów w dojrzałym i pogłębionym poznaniu Tego, który obdarowuje powołaniem - Jezusa Chrystusa oraz uznanie Go za osobistego Mistrza i Pana.

Celem tej grupy tematycznej jest więc, wspomaganie katechizowanego w przeżyciu osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem i ukazania Go jako punktu odniesienia całej egzystencji chrześcijańskiej. Nadto katecheza pragnie ukazać w perspektywie wielości powołań w Kościele konsekwencje tego wyboru oraz pomóc w kształtowaniu dojrzałej postawy ludzkiej i chrześcijańskiej.

7. *Będziesz miłował ...* – rola więzi w konstituowaniu wspólnot

Chrześcijanin odkrywa tajemnicę swego powołania poprzez spotkania z Jezusem. Podczas takich spotkań następuje także interioryzacja prawd wiary. W ten sposób dojrzewali w wierze ludzie współcześni Jezusowi, Jego pierwsi uczniowie i w ten sam sposób wzrasta się w wierze i dzisiaj. Przywołanie ewangelicznych spotkań Jezusa z ludźmi Jemu współczesnymi, podczas których dochodziło do zawiązywania z Jezusem więzi osobowej ma duże znaczenie dla zrozumienia przez młodzież rzeczywistości wiary. Odkrycie przez młodych roli osobistej relacji z Chrystusem umożliwiającej wnikanie w tajemnicę prawd wiary i wkraczanie w misterium przykazania miłości Boga i bliźniego ma fundamentalne znaczenie dla budowania więzi małżeńskiej. Wtajemniczenie młodego człowieka w zrozumienie sensu i znaczenia tej jedynej i niepowtarzalnej więzi jest procesem, którego etapy kształtują się stopniowo. Nie można zbudować trwałej i doskonałej więzi w małżeństwie, jeśli nie rozwija się w człowieku potrzeby wspólnoty z drugim człowiekiem na poszczególnych etapach jego rozwoju. Nawiązywanie więzi w okresie młodzieńczym stanowi jedno z podstawowych zadań rozwojowych człowieka i jest przygotowaniem do budowania dojrzałych relacji w małżeństwie i rodzinie.

Proponowane w tej grupie tematycznej treści obejmują omówienie podstawowych więzi międzyludzkich oraz ukazują znaczenie więzi wspólnotowych dla rozwoju osoby ludzkiej i realizacji przez nią swego powołania. Świadomość roli, jaką w życiu wspólnoty odgrywają więzi, winna uwrażliwić katechizowanych na wagę podejmowanych przez niech codziennych wyborów. Prawidłowe kształtowanie więzi może wydatnie przyczynić się do budowy wspólnoty a zaniedbania w ich budowaniu mogą być dla wspólnoty czynnikiem destrukcyjnym.

8. *Ślubuję Ci miłość ...* – wspólnota małżonków w Chrystusie

Wspomaganie katechizowanych w odkrywaniu swego miejsca we wspólnocie rodzinnej jest zagadnieniem, wokół którego koncentruje się katecheza parafialna młodzieży. Zmierzając do realizacji wyznaczonych treści katecheza ta nie może „zapomnieć” o podkreśleniu sakramentalnego charakteru związku małżeńskiego i ukazywaniu obecności Chrystusa w życiu małżonków na sposób sakramentalny. Świadomość tej prawdy ma dla zawiązywanej

wspólnoty rodzinnej znaczenie wprost fundamentalne. Doprowadzenie katechizowanych do przeżycia tej prawdy następuje w kilku etapach. W pierwszym rzędzie powinny zostać wyraźnie zaznaczone różnice pomiędzy związkiem sakramentalnym a innymi formami związków międzyludzkich – formalnymi i nieformalnymi. Ukazywanie sakramentalnej strony małżeństwa wiąże się ściśle z akcentowaniem roli modlitwy w procesie tworzenia się związku (modlitwa za przyszłą żonę/męża, modlitwę narzeczonych i małżonków). Wskazaniem jest, aby tego rodzaju działania katechetyczne bazowały na autentycznym świadectwie osób, które w sposób religijny przygotowały się do związku małżeńskiego. Daje to możliwość uczestnikom dokonania pewnej osobistej refleksji a w konsekwencji stwarza szansę zaangażowania się w sprawę własnego małżeństwa na płaszczyźnie wiary i związanych z nią zasad. Kolejnym ważnym elementem przygotowania do małżeństwa jest zapoznanie uczniów z istotą sakramentu, z liturgią i innymi uwarunkowaniami religijno - kulturowymi związanymi z zawieraniem związku małżeńskiego. Usamodzielnienie się osób zawierających związki małżeńskie wpływa na to, iż decyzje o małżeństwie podejmowane są często w oderwaniu od rodziców – rodziny. To powoduje, że zmienia się treść takich pojęć jak m. in. zaręczyny. Ważnym, więc elementem treści katechezy winna być także historia, jak i znaczenie poszczególnych, czasem bardzo regionalnych zwyczajów towarzyszących zawieraniu sakramentu małżeństwa.